

సంగుల్యేక సరికొత్త వంట.. తుక్కవ సీర్య, ఎక్కువ లభ్యం

జొన్న, తెల్లుండ్రపు, వర్షాజొన్న, వచ్చజొన్న.. ఒకవ్యధు మన పల్లెల్లో విరివిగా కానీన ఈ జొన్న పంట కాలక్రమంలో కసుమురైపోయియి.. ‘ముళ్ల జొన్నగా నఱికొత్త రూపంలో మళ్లీ వచ్చింది. అనుకూలమైన నేలలు, తక్కువ నీటి లాభదాయకంగా ఉన్న ఈ పంట వైపు అనేక మంది దైత్యులు మొగ్గుచూపే అవకాశం ఉంది.

వినియోగంతో ఎక్కువ లాభాలు తెచ్చిపెట్టి ఈ వంటను ఇప్పటికే సోర్టఫుం అనే నామంతో పి

నిజాముబాద్ జిల్లాలో వండల ఎకరాల్లో సాగు చేస్తుండగా ఇప్పుడు మన దగ్గర ప్రయోగాత్మక కంగా సాగవుతోంది. ఎ మాఫి జొన్న తెల్లజొన్న, ఎరజొన్న, పచ్చజొన్న. ఒకప్పుడు మన పల్లెల్లో విరివిగా కాసిన ఈ జొన్న పంట కలాక్రమంలో కనుమరుగ్గొయి.. ముళ్ళ జొన్నగా నిరికొత్త రూపంలో మళ్ళి వచ్చింది. అనుకూలమైన నేలలు, తక్కువ నీలి వినియోగంతో ఎక్కువ లాభాలు తెచ్చిపెట్టే ఈ పంటను ఇప్పటికే నిజాముబాద్ జిల్లాలో వండల ఎకరాల్లో సాగు చేస్తుండగా ఇప్పుడు మన దగ్గర ప్రయోగాత్మక కంగా సాగవుతోంది. విత్తన కంపెనీ ప్రోత్సాహంతో ఎల్లప్పుర్తి మండల రైతులు ఏడకరాల్లో పంట వేయగా ప్రత్యం ఏపుగా పెరిగి కోతకు వచ్చింది. ఎకరానికి 20 క్షీంటాళ్ళ దిగుబడి వచ్చే పంటకు క్షీంటార్లకు రూ.4వేల ధర చెల్లింపుండగా తొలిపంట విజయవంతమైతే వచ్చే యానంగిలో వరి, మక్కలజొన్న కన్నా జొన్న సాగే మేలని రైతాంగం భావిస్తోంది. జిల్లా వ్యవసాయ యమనికపై మరో కొత్త పంట అవిష్కరించుంది. ప్రపంచానికి విత్తన భాండాగారంగా ప్రసిద్ధికేసిన మన ప్రాంతం మరో విత్తన పంట పండించేందుకు రైతాంగం కనురట్ట మొదలుపెట్టింది. ఇప్పటికే ఉమ్మడి నిజాముబాద్ జిల్లాలో వండల ఎకరాల్లో రైతులు పండిస్తూ లాభాలు గడిస్తుండగా ఇప్పుడు హనుమకొండ జిల్లాలోనూ రైతులు ఈ పంట సాగు మొదలుపెట్టారు. రెండు మూడు దశాబ్దాల క్రితం వరకు మనం పండించి మరిచిపోయిన జొన్న పంట ఇప్పుడు సరికొత్త రూపంలో మళ్ళి మన ముండుకొచ్చింది. ముళ్ళజొన్న పేరుతో వచ్చిన ఈ పంటను ఎల్లప్పుర్తి మండలంలోని జీల్లల, జగన్నాథపూర్ గ్రామాల్లో ఏడకరాల్లో రైతులు సాగుచేస్తున్నారు. ప్రోలైన్ అనే సీడ్ కంపెనీ బైబ్యూక్ వర్ధతిలో ప్రయోగాత్మకంగా సాగు మొదలుపెట్టింది. మొదటి పంటగా సాగుచేస్తున్న పంట విజయవంతంగా దిగుబడి వచ్చినట్లయితే వచ్చే యానంగి లో రైతులకు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా 500 మిలియన్ మంది జొన్నలను మాత్రమే ప్రధాన అపోరంగా తీసుకుంటారు. సింధూ నాగిరికతతో సమాంతరంగా కృష్ణా గోదావరి నది తీర ప్రాంతాల్లో ఘర్వకాలంలోనే జొన్నలను పెద్ద ఎత్తున పండించినట్లు చరిత్ర చెబుతోంది. 20 ఏండ్ క్రితం వరకు మనదేశంలో 15లక్ష మెట్రిక్ టన్నుల జొన్నలు పండిస్తే అది ఇప్పుడు కేవలం 7లక్షల మెట్రిక్ టన్నులకు పడిపోయినట్లు అంతర్జాతీయ వ్యవసాయ పరిశోధన సంస్థ(ఇక్కిశాట్) పేర్కొంది. అయితే జొన్న పంట అనేక రూపాంతరాలు చెందుతూ రకరకాల రంగుల్లో సాగవుతోంది. ముఖ్యంగా మాఫి జొన్న పచ్చజొన్న, ఎరజొన్న తెల్లజొన్న ఇంకా అనేక రకాల్లో జొన్నసు రైతులు పండిస్తారు. నగేరియా, అమెరికా, ఇథియోపియా, ఇండియా, అర్జుంటీనా, చైనా, బ్రాజిల్ లాంటి దేశాల్లో ఈ జొన్న పంట విప్పుతంగా పండుతుంది. అనేక దేశాల్లో వీధిని నేరుగా తినడంతో పాటు పలు తినుబండారాల్లోనూ వినియోగిస్తారు. ప్రపంచంలో పాడి ఉత్సుక్లోనూ జొన్న కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నది. ఇప్పుడు ముళ్ళ జొన్నగా..జొన్న పంట అనేక రూపాంతరాలు చెందుతూ ఇప్పుడు ముళ్ళ జొన్నగా వచ్చింది. ఉమ్మడి నిజాముబాద్ జిల్లాలో ఇప్పటికే బహుళ ప్రామర్యం పొందింది. ప్రతి యానంగిలోనూ విరివిగా సాగు చేస్తున్నారు. మన వాతావరణం, భూములు కూడా ఈ పంటకు అనుకూలంగా ఉండడంతో ప్రోలైన్ అనే విత్తన కంపనీ ఇక్కడికి ఈ పంటను తీసుకొచ్చింది. ఎల్లప్పుర్తి మండలంలో ఏడకరాల్లో సాగు చేస్తున్నారు. ఏపుగా పెరిగి మంచి దిగుబడి అంచనా కనిపీస్తోంది. మరోవారం, పది రోజుల్లో కోతకు పసుంది. దీని కంకి మట్టూ అత్యంత పదుపుతో సస్యని ముండ్ల ఉండడంతో పిట్లు దీనిపై వాలవు. ఎకరానికి 15 సుంచి 20 క్షీంటాళ్ళ దిగుబడి వసుంది. క్షీంటాలుకు రూ.4వేల చొప్పున విత్తన కంపెనీ కొనుగోలు చేస్తుంది. సాధారణ

A photograph of a dense field of sorghum plants. The plants are tall, with long, narrow green leaves and numerous small, yellowish-green panicles of grain at the top of each stem. The field is filled with these plants, creating a textured, golden-yellow canopy against a dark background of trees.

పోర్చుస్టేషన్ ఈ పంటను కోయుచు. ఈ పంటకు చీడవీడలు కూడా తక్కువేనని.. కేవలం మాటు నీటి తలలతో పంట కాలం హర్షపుండని కంపెనీ ప్రతినిధిలు చెబుతున్నారు. దిగుబడిలో గనుక విజయపంతం అయినట్లయితే మంక్షోస్టు: వరికి ప్రత్యామ్మాయంగా పండించవచ్చంటున్నారు.

సుమిత బాగెనే పసుందుకుంటున్న ఈసారి అత్యైర్థక వస్తే వచ్చే వప్పురం కూడ వేస్తా, మంక్రూన్న కంటే నయంగానే కనవడుతాంది.

సులకు మంచి రాళ్లాస్తాయి

న్న పంట పండిస్తే మంచి లాభాలు వస్తాయి. ప్రపంచ దేశాల్లో ఈ న్న పంటలకు ఎక్కువగా డిమాండ్ ఉంది. ఎన్ని పందల ఎకరాలైనా విత్తనం వ్యాపారానికి కంపెనీ సిద్ధంగా ఉంది. మహీమేమే కొసుగోలు చేస్తాం. ఈ పంట ముగ్రాసంగా కూడా ఎక్కువగా ఉపయోగపడుతుంది. తక్కువ పెట్టుబడి, పుట్టుపు నీరుతో ఎక్కువగా లాభం పొందవచ్చు. మంక్రూన్న వరి కంటే దబ్బులు వస్తాయి. గీసిడి కొండార్టెడ్: సీడ్ ఆర్టిషెల్జర్

సాహిత్య జాబ్ల వదిలి.. వ్యవసాయం చేస్తున్న కవలల

వారిద్దరూ కవలలు.. పుట్టింది పట్లెట్లారు.. చదివింది బీటెక్.. చేసేది స్పాష్ట్‌వేర్ ఉడ్గోగ్గాలు.. రూ. లక్ష్మీల్లో జీతం.. అయినా అక్కడ ఇమడలేకబోయారు.. కరోనా సమయంలో ఇంటికి చేరుకున్నారు. తండ్రి చేస్తున్న వ్యవసాయంపై మక్కువు పెంచుకున్నారు వారిద్దరూ కవలలు.. పుట్టింది పట్లెట్లారు.. చదివింది బీటెక్.. చేసేది స్పాష్ట్‌వేర్ ఉడ్గోగ్గాలు.. రూ. లక్ష్మీల్లో జీతం.. అయినా అక్కడ ఇమడలేకబోయారు.. కరోనా సమయంలో ఇంటికి చేరుకున్నారు.. తండ్రి చేస్తున్న వ్యవసాయంపై మక్కువు పెంచుకున్నారు.. తమ సాంత పొలం పైపు వెళ్లిన వారు నేలతల్లి ప్రేమలో పడ్డారు.. చిన్నాటి సుంచి మళ్ళీతో ఉన్న అనుబంధాన్ని గుర్తుకెత్తుకున్నారు.. అప్పుడే నిర్ణయించుకున్నారు.. ఉద్గోగ్లలు వదిలేశారు.. వ్యవసాయం పైపు అడుగులు వేశారు.. అయితే ఇటు ప్రకృతిని, అటు మనిషిని సర్వాశసనం చేస్తున్న రసాయనాలపై కోపం వచ్చింది.. ఆర్ధానికి వ్యవసాయమే లక్ష్మంగా మండలకు కదిలారు.. వ్యవసాయ ఉద్యమకారులు విజయీరామ్ జిగ్విసుదేవ సద్గురు సేవ సాయిబ్రాహ్మణుల ప్రోగ్రామ్ల ద్వారా ప్రకృతి వ్యవసాయంపై పట్టు సౌధించారు. మొదటి సంపత్తురమే 15 ఎకరాల్లో చెలక సేద్యం పేరుతో ఆర్ధానికి పద్ధతిలో వ్యవసాయం చేసి లాభాలు గడించారు.. ఓ వైపు ప్రకృతిని ఆస్కాదిస్తూ.. మరీచైపు డబ్బులు నంపాడిస్తున్న ఈ అన్నదమ్ముల విజయగాథ ఓ సారి లుక్కెద్దాం రండి.. టేకులప్పల్ని మండలంలోని చింతోసిచెలక గ్రామానికి చెందిన బీఆర్ఎవ్ మండల మాజీ అధ్యక్షుడు కంభంపాటి చంద్రశేఖరార్వ- విజయ దంపతుల కుమారులు కంభంపాటి నరేశ్, నవీన్. వీరిద్దరూ కవలలు.. వ్యవసాయ ఆధారిత కుటుంబం కావడంతో చిన్నతనం నుంచి తండ్రి చేస్తున్న పనుల్లో సాయం చేస్తూ వచ్చారు. కాలక్రమేన పెద్ద చుపులు చదివి బైరుభాటల్లో స్పాష్ట్‌వేర్ ఉద్గోగులగా స్థిరపడ్డారు. ఈక్కమంలో కరోనా ప్రాథమం వల్ల లాక్డోన్ ఏర్పాటు చేయడంతో ఇంటికి చేరుకున్నారు. తండ్రిపోటుపొలానికి వెళ్లా వ్యవసాయంపై మక్కువు పెంచుకున్నారు. మనిషి శరీరంలో ఇమ్మూనిటీ తగ్గుటకు కారణం రసాయనాలతో కూడిస్త పదార్థాలిని తెలుపుకున్న సోదరులు రసాయనరహిత పంచలం సాగుటి దృష్టి పెట్టారు. భవిష్యత్ తరాల తెలులకు ఆదర్శంగా ఉండాలని నిర్ణయించుకున్నారు. అనుకున్నదే తడువుగా ఉడ్గోగ్గం వదిలి ప్రకృతి వ్యవసాయం పైపు అడుగులు వేశారు.

నేవ్ సాయల్ లక్ష్మిగంగా..
 విజయీరామ్, జగ్గివాసుదేవ్ సద్గురు నేవ్ సాయల్ ప్రోగ్రాంలకు సోదరులిధ్దరూ ఆకర్షితులయ్యారు.
 భవిష్యత్తుతరాలకు మంచి భూమిని అందించేందుకు రసాయనరహిత సేర్పుం చేయాలని తెలుసుకున్నారు. ప్రశ్నత్తి వసరులతో ఆర్గానిక్ వ్యవసాయం చేసేందుకు నిశ్చయించుకున్నారు. ప్రైదారబాదీలో జిరిగే ప్రోగ్రాంలకు హాజరవుతూ ఆర్గానిక్ వ్యవసాయంపై పూర్తిగా పట్టా సాధించారు.
 తొలి సంపత్తురమే మంచి ఘలితాలు
 ప్రకృతి వ్యవసాయంలో భాగంగా గత వానకాలంలో బదెకరాల్డ్ వరి, రెండున్నర ఎకరాల్డ్ కూరగాయిలు, ఎకరంలో మిర్టి సాగు చేశారు. పంచ ప్రారంభం నుండి పశువుల వ్యాధిలనే ప్రఫాన్ ఎరువులుగా వినియోగించారు. పంచగప్ప, జీవామృతం, బ్రహ్మపుం ఎంటి ఆర్గానిక్ ఎరువులను పిచికారి చేశారు. దీంతో రూపాయి ఖర్చు లేకుండా అధిక దిగుబడి సాధించి లాభాలు పొందారు. అదేవిధంగా ప్రస్తుతం యాసంగిలో పుచ్చకాయ, కాకర, గుమ్మికాయ, దేస పంటలు సాగు చేస్తున్నారు.

A wide-angle photograph showing a vast agricultural field. In the foreground, a man wearing a white long-sleeved shirt and dark trousers stands on the left side. On the right side, another person is crouching down, possibly examining something in the field. The field is filled with rows of low-growing green plants, likely a type of legume or grain crop. The background shows a dense line of trees under a clear blue sky.

ఆర్దనానికి వ్యవసాయం చేశారు. గత వానకాలం మూడు ఎకరాల్లో కాకరు, బెండ, బీర్కాయ సౌరకాయ, కొత్తమీర, క్యార్బోర్ వంటి కూరగాయలు పండించారు. వాటిని కొత్తగూడం, పొల్పుంచ పట్టణాల్లో 240 మండికి సరఫరా చేసి ప్రతినెలా రూ. 35 వేలు సంపాదిస్తున్నారు. ఐదేకరాల వర సాగులో రెండుసుర ఎకరాల్లో భూక్ టైన్, రెండుసుర ఎకరాల్లో కుంకుమవువు టైన్ సాగు చేశారు సహజ వనరులైన జీవామృతం, ఘన జీవామృతం, బ్రహ్మప్రం, అగ్నిఅప్రం, పశువుల వ్యుర్ధాలత్త తయారు చేసిన మందులను మాత్రమే పిచికారీ చేసి మంచి దిగుబడి సాధించారు. భూక్ టైన్ ఎకరాకు 20 బస్తాల చొప్పున 50 బస్తాలు పండాయి. వాటిని బియ్యం పట్టించి ఆసక్తి గల వారికి విక్రయించారు. భూక్ టైన్ 25కిలోల బ్రౌగ్ని రూ. 2500, కుంకుమవువు టైన్ 25కిలోల బ్రౌగ్ని రూ. 1800 చొప్పున విక్రయించారు. వరి పంటతో లాభం రూ. 2 లక్షలు వచ్చింది. అలాగే లాష మిరప ఎకరాకు 4 లింగంటాలు పచ్చాయి. వాటిని కారంపాడి చేయించి కిలో రూ. 600 చొప్పున కొంత, మిర్చి కిలో రూ. 350 చొప్పున కొంత విక్రయించగా మొత్తం రూ. 3 లక్షల లాభం వచ్చింది ఉద్యోగంలో తృప్తి లేదు..

మాది వ్యవసాయ ఆధారిత కుటుంబం. పొలంలోకి వెళ్లినప్పుడు ఎంతో హాయిగా అనిపించేది. కానీ చదువు నిమిత్తం దూరంగా ఉన్నాం.. మంచి ఉద్దేశం పాథిం చాం. అక్కడ నంతర్పి లేకపోవడంతో

వ్యవసాయం చేయాలని నిర్ణయించుకున్నాం. ఆర్గానిక్ వ్యవసాయం చేసి భూమిని కాపాడాలని అనుకున్నాం. మా చుట్టుపక్కల రైతులకు ఈ వ్యవసాయంపై అవగాహన కల్పిస్తున్నాం. 'ప్రకృతి వ్యవసాయం' చేయాలిది.. రైతులు పండించిన పంటను ప్రతిభిక్షురూ ఏదో రూపంలో ప్రతిరోజు తింటున్నారు. కానీ లా ఆపరేంటో ఫోని కలిగించే రసాయనాలు ఉంటున్నాయి. కృత్రిమ ఎరువులు, పురుగుమందులు వాడడంతో పెట్టుబడి పెరిగి రైతులు అప్పుల పాలవుతున్నారు. దాన్నిచూసి కొంతమంది రైతులునైనా ప్రకృతి వ్యవసాయం పై తీసుకురావాలని నిర్ణయించుకున్నాం. ఉద్దేశం వదిలి ఆర్గానిక్ వ్యవసాయం రూపుదియ్యాడాను.

ឧបករណ៍សំគាល់សំខាន់ខ្ពស់

చీనీ చెట్లకు వచ్చే వ్యాధుల నివారణకు పురుగు మందులతో అలసిపోయి పాలేకర్ సూచించిన ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని ప్రారంభించడానికి ఒక దేశీ ఆవుతో మొదలై గేదలతో సహ రోజుకు 200 లీటర్ల పాలను ఉత్పత్తి చేసి సేంద్రియ పరంగా విక్రయిస్తున్న బుగ్గ సుబ్బారెడ్డి. ఇతని పూర్తి పేరు సంసాని సుబ్బారెడ్డి. ఊరు కడప మండలం వెంకట గారి పల్లి. కడపలో బీటిక్ పూర్తి చేసి వ్యవసాయము మీద ఆస్కితో తన దగ్గర ఉన్న 20 ఎకరాలలో చీనీ తోటను ప్రారంభించాడు. సుబ్బారెడ్డి వ్యవసాయ నేపథ్యం, ఉన్నత చదువులు చదివిన తరువాత ఎలాంటి ఉద్యోగ ప్రయత్నాలు చేయకుండా వ్యవసాయం మీద ఉన్న మక్కువతో వ్యవసాయంగాలినే స్థిరపడ్డాడు. 20 ఎకరాలలో బత్తాయి సాగు ఉంది. 2005వ సంవత్సరములో బత్తాయి మొక్కలు నాటి 2010 వరకు రసాయనాలు కూడా ఉపయోగించి 2010 నుంచి రసాయనాలను పూర్తిగా మానివేసి సేంద్రియ పద్ధతులు మొదలుపెట్టాడు. సేంద్రియ సాగు చేయాలంబే పాడి పశువులు తప్పనిసరి అని గ్రహించి 2015వ సంవత్సరం నుండి పాడి పశువులను కొనుగోలు చేస్తా వస్తున్నాడు. ప్రస్తుతానికి 50 గేదలు, 10 నాటు ఆవులు ఉన్నాయి. వీటి మేత కొరకు 10 ఎకరాలలో సూపర్ నేపియర్, 4 ఎకరాలలో కో-4 గ్రాసాన్ని పెంచుతున్నాడు. పశువులకు మేత కోసం సూపర్ నేపియర్, కో-4 గ్రాసంతోపాటు వేరుశనగ చెక్క పరిగ్ంచి, అలసంద పొట్టు, శనగచెత్త, అలసంద మొక్కలు, తప్పడు అందిస్తున్నాడు. పశువులకు ఆపోరం కొరకు బయట నుంచి ఏమీ కొనుగోలు చేయడం లేదు. ప్రతిరోజు సగటున 200 లీటర్ల గేద పాలు, లీటరు 70/-ల చొప్పున 20 లీటర్ల ఆవుపాలు పొందుతూ లీటరు 80/-ల చొప్పున అమ్మకం చేసున్నాడు. పాల దిగుబడి తగ్గకుండా చూసుకుంటూ అవసరమయితే పాడి పశువుల కొనుగోలు చేసుకుంటూ వస్తున్నాడు.

చీనీ తోటలో కాయలు వచ్చే సమయానికి మరియు పచిన తరువాత 3 ఏళ్ల వరకు వ్యాధుల నివారణకు అతను చెట్లకు కొచ్చిని పురుగు మందు లేదు. వచ్చే దిగుబడి కన్నా పురుగుమందులకు అయ్యే ఖర్చు ఎక్కువగా ఉంది. ఆ సమయంలో పాలేకర్ సూచించిన గో ఆధారిత ప్రకృతి వ్యవసాయానికి మారాడం జరిగినది. దినికి ముఖ్యముగా దేశీ ఆవు పేడ అత్యవసరం. ఎందుకంటే ప్రకృతి కషయాలు తయారు చేయాలంబే దేశీ ఆవు పేడ తప్పనిసరి. ఈ గోఆదారిత వ్యవసాయములో దిగుబడి కోసం సమయం వెచ్చించిన సుబ్బారెడ్డి తరువాతి మూడు ఎండ్లలో రెట్టింపు దిగుబడి మరియు రుచికరమయిన కాయలతో విజయువుంపముగా పురుగు మందులు లేని చీనీ కాయలు సాధించాడు. అదే మూడు సంవత్సరాలలో మరొ ఔపు సేంద్రియ పాలను కూడా ఉత్పత్తి చేసాడు. ఈ ప్రకృతి వ్యవసాయం కోసం మంచి బంగాలు దేశీ ఆవు కోసం మమ్మల్ని సంప్రదించడం జరిగినది. దేశీ ఆవు ను కొనుగోలు చేసిన తర్వాత ఆవు ద్వారా వచ్చే పాలను ఇంటి వద్దనే వికియంపడం మొదలుపెట్టాడు. అతని దగ్గర అంతకు మునుపు ఉన్న గేదలతో ఇంటి దగ్గరకు వచ్చి గేద పాలు వేపించుకనే ప్రేచు డెటీ వారు వెన్న శాతం ప్రకారం లీటరుకు 40 రూపాయలు మాత్రమే వచ్చేవి. వ్యవసాయములోనే గాక పాలలో కూడా ఎటుపంచి కట్టి లేకుండా సేంద్రియ పాలను ఉత్పత్తి చేయాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. ఆ పశు పులకు నరి కొత్తగా పశుపుల పాక ఏర్పాటు చేసి సేంద్రియ పద్ధతిలో ఎటుపంచి మందులు మరియు రసాయనాలు వాడని గడ్డిని మేతగా ఇష్టపడం ప్రారంభించాడు. ఈ విధముయిన దేశీ పాల యొక్క ప్రాముఖ్యత తెలిసిన పాట్టు తన ఊరిలో కూడా సేంద్రియ పాలకు మంచి డిమాండు ఏర్పడి మొదటగా లీటరు 50 రూపాయలకు వికియించాడు. అంతేగా తన పద్ధ ఉన్న మూడు నాటు గేదలకు వచ్చే పాలను కూడా లీటరు రూ.50లకు వికియించేవాడు. తద్వారా ఎక్కువ డిమాండ్ రావడంతో కడపలో బుగ్గ సేంద్రియ పాల అని పోపు ప్రారంభించాడు. అదే క్రమములో ఎక్కువ దేశీ ఆవు పాలు ఇచ్చే గిర్ జాతి ఆవులను మరియు ఇంకా కొన్ని కొద్దె ముఖ్రా జాతి గేదలను కొనుగోలు చేసాడు. ప్రస్తుతం రోజుకు ఈ దేశీ ఆవుల మరియు గేదల నుండి 200 లీటర్లకు ప్రోగ్రామ్ సేంద్రియ అవు మరియు గేద పాలను ఉత్పత్తి చేసి లీటరు గేద పాలు 70/- లకు, దేశీ ఆవు పాలు అయితే లీటరు 80/- లకు వికియస్తూ సేంద్రియ ఆవు పాలకు మార్కెట్ చేయడం జరిగినది.

ఇతనిని అర్థముగా మరి కొండరు అదే లైన్స్ చాల వరకు సేంద్రియ ఆవు పాలు మరియు పల్లె పాలు అని పేర్లతో అవున్న లెట్టు ప్రారంభించారు. మాములుగా అయితే మన టైపు పేరు సంసాని సుబ్బారెడ్డి. ఈ సేంద్రియ పాలు ప్రారంభించిన తరువాత అతని ఇంటి పేరు బుగ్గ సుబ్బారెడ్డిగా మారిపోయింది. ఈ విధముగా యువరైతు తన అలోచన పరిధిని మార్చుకోవడం పలన మిగతా పాడి టైపులకు ఆదర్శంగా నిలిచాడు.

ಅಡವಿ ಪಂಡಲು, ಕೋತುಲ ಬಾರಿ ನುಂಬಿ ಪಂಟ ಪೊಲಾಲಕು ರಕ್ಷಣ ಕಲ್ಪಿಂಚೆಂದುಕು ಪ್ರಾಫೇಸಿಯನ್ ಶಯಶಂಕರ್ ತೆಲಂಗಾಣ ರಾಷ್ಟ್ರ ವ್ಯವಸಾಯ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟೀಲ್ ಭಾಗಮೈನ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರುಕ ಚೀದು ಯೂಜಿಮಾನ್ಯ ವಿಭಾಗಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಗಾ ‘ಜೀವ ಅರ್ಥಾದ’ ಯಂತ್ರಾನ್ವಿತ ಯಾರುಚೇಸಿಂದಿ. ಈ ಯಂತ್ರಾನ್ವಿತ ಸರ್ವಯುಂತೋ 5 ನುಂಬಿ 10 ಎಕರಾಲ ವೀಕ್ಷಿಕ್ಷಣಲ್ಲಿನಿ ಪಂಟಲನು ಅಡವಿ ಪಂಡಲು, ಕೋತುಲ ಬಾರಿ ನುಂಬಿ ರಕ್ಷಣಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯಂತ್ರಂ ನುಂಬಿ ವೆಲುವದೆ ಶಭಾಲು, ವಿವಿಧ ರಕಾಲ ಜಂತುವುಲ ಅರುಪುಲಕು ಅಡವಿ ಪಂಡಲು, ಕೋತುಲು ಪೊರಿಪೋತ್ತಾಯಿ. ದಿನನಿನಿ ವರ್ಷಿತೀ ಅಧಿಕಾರುಲು ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕಂಗಾ ಪರಿಕ್ಷಿಂಬಿವರು 90 ಶಾತಂ ಪಂಟ ನಷ್ಟೆನ್ನು ತಗಿಂಬುಕೋವಬಹುನ್ನಿ ತೆಲಿಂದಿ.

యంత్రం ఎలా పనిచేస్తుంది?

జీవ ఆర్తాడ యంత్రంలో స్కర్, మదర్ బోర్డ్, బ్యాటరీతో కూడిన ఒక బాక్స్ ఉంటుంది మదర్బోర్డ్లో పలు రకాల జంతువుల అరుపులను రికార్డ్ చేసి పెడతారు. ముఖ్యంగా అడవి పందులను భయపెట్టి పులులు, అడవి పక్కలు, చిరుత పులులు ధ్వనులను నిక్కిపుం చేస్తారు. ఇ పూర్తిగా సోలార్ ప్యానల్, బ్యాటరీతో పనిచేస్తుంది. దైతులు ఈ పరికరాన్ని ఒక స్టోండ్ సాయంట్ పంటకు అడుగు దూరంలో కాస్ట్ ఎత్తులో అమర్యుతారు. రాత్రి సమయంలో ఈ బాక్స్ ను ఆ చేయడం వల్ల అందులో నుంచి వచ్చే జంతువుల అరుపులకు అడవి పందులు భయపడి పంపాల పైపు రాకుండా వైప్పిపోతాయి. బ్యాటరీ ఒకసారి పుల్ అయితే రోజుకు 18-20 గంటల పనిచేస్తుంది. బ్యాటరీ ఐదేండ్లకాటు పనిచేస్తుంది. ఈ పరికరాన్ని అమర్యిస్తున్న ప్రదేశం నుంచి 5-1 ఎకరాల పరిధి వరకు ప్రఫహరం ఉంటుంది. ఈ ఆర్తాడ యంత్రాన్ని దైతులు తమ స్టోండ్ నేన్ అనుసంధానం చేసి ఆపరేట్ చేసుకోవచ్చు. ఈ యంత్రాలు వ్యవసాయ యూనివర్సిటీలోని లభిస్తాయి. దీని ధర రూ. 26 వేలు. అవసరమై దైతులు 9490806018 నంబర్కు ఫోన్ చేసి వివరాలు తెలుసుకోవచ్చు.

ಅಡವಿ ಪಂದುಲು, ಕೋತುಲ ಬಾರಿ ನುಂಬಿ ಪಂಟ ಪ್ಲಾಲಕು ರಕ್ಷಣ ಕಲ್ಪಿನೆಂದುಕು ಪ್ರಾಫೆಸರ್ ಜಯಶಂಕರ್
ತೆಲಂಗಾಂ ರಾಷ್ಟ್ರ ವ್ಯವಸಾಯ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟೀಲ್ ಭಾಗಮೈನ ಅಭಿಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರೆಯ ಚೀಡಲ ಯಾಜಮಾನ್ಯ
ವಿಭಾಗಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಗಾ 'ಜೀವ ಆರ್ಥಾದ' ಯಂತ್ರಾನ್ವಿತ ತಯಾರುಚೇಸಿಂದಿ.

పదిట్టి లయల్

ବିଜ୍ଞାନୀ ପଦ୍ମଲୁହା ଗଲର୍କ୍ଷଣ ପ୍ରକାଶକୂ

దేశంలోని కొన్ని రాష్ట్రాల్లో ప్రభుత్వాధినేతులూ వర్సెన్ రాజ్యాంగాధినేతుల మధ్య ఘర్షణ వాతావరణం రోజురోజుకు చర్చనీయాంశం అవుతోంది. రాష్ట్రాల్లో గవర్నర్ వర్సెన్ గవర్నర్మెంట్ మధ్య దూరం మరింత పెరుగుతోంది. కేంద్ర, రాష్ట్రాల్లో విభిన్న ప్రభుత్వాలున్నప్పుడు ఈ ఘర్షణ అనివార్యమవుతోంది. అధికారాల విషయంలో ఎప్పుడూ ఏదో ఒక అలజడి జరుగుతూనే ఉంది. తరుచూ ఏవో ఒక ప్రకంపనలు చెలరేగుతూనే ఉన్నాయి. కేరళ, తమిళనాడు ఇలా ఒకోర్కొర్కెలో గవర్నర్ వ్యవస్థ వివాదం అవడంతో దేశవ్యాపంగా చర్చనడుసోంది.

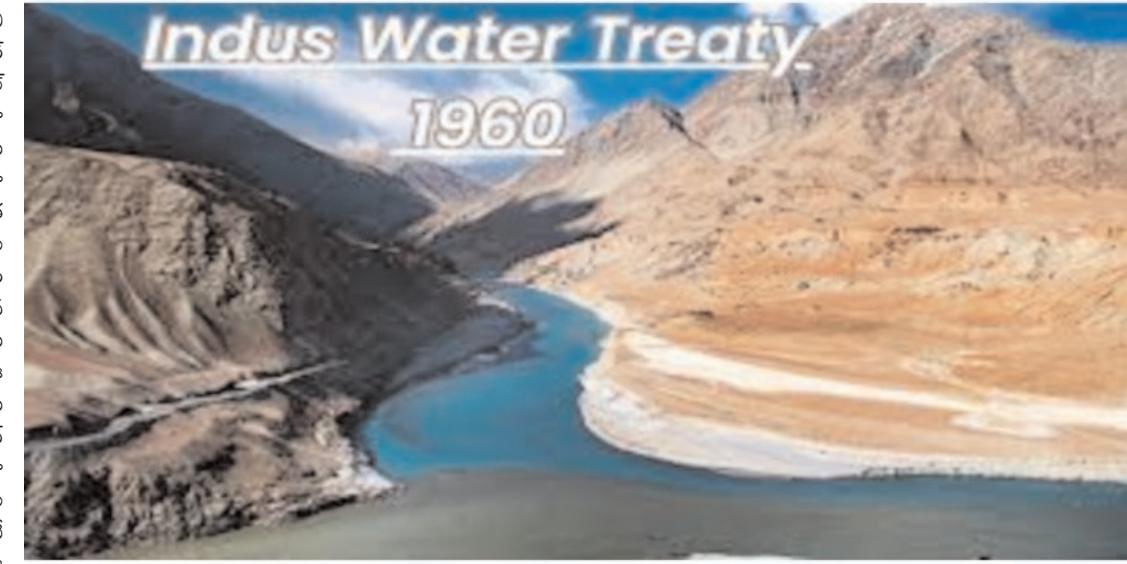
రాష్ట్రాలలో గవర్నర్లు, నేపసల్ క్యాపిటల్ పెరిటర్ ఆఫ్ ధిల్లీతో సహ కేంద్ర భూభాగాల్లో లెఫైనెంట్ గవర్నర్లు లేదా అడ్మినిస్ట్రేటర్ ఉన్నారు. గవర్నర్ నామమాత్రపు అధిపతిగా వ్యవహరిస్తారు, అయితే నిజమైన అధికారం రాష్ట్రాలలో రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు, వారి మంత్రి మండలిపై, కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాల్లో లెఫైనెంట్ గవర్నర్ లేదా అడ్మినిస్ట్రేటర్ వద్ద ఉంటుంది. ధిల్లీ, పుదుచ్చేరి మినహ గవర్నర్ ఒక ముఖ్యమంత్రి నేత్త్వంలోని మంత్రుల మండలితో అధికారాన్ని పంచుకుంటారు. ఆర్డికల్ 153 ప్రకారం ప్రతి రాష్ట్రానికి ఓ గవర్నర్ అవసరం. గవర్నర్లు, లెఫైనెంట్ గవర్నర్లను ఐదేళ్ళ కాలానికి భారత రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు. ఆర్డికల్ 154 ప్రకారం రాష్ట్ర గవర్నర్కి కార్బోనిర్వాహక అధికారం ఉంటుంది. పరోక్షంగా అధికారుల ద్వారా పరిపాలన చేయవచ్చనేది దీనర్థం. అయితే గవర్నర్ వ్యవస్థ అనేది స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం అంటే బ్రిటీష్ పాలన నుండే ఉన్నది. అప్పట్లో వైశ్రాయ్ కీలకమైన పదవి. గవర్నర్ కేవలం కార్బోనిర్వాహక అధిపతి.

బ్రిటిష్ చట్టాలకు అనుగుణంగా నాడు ఏర్పడిన ఈ వ్యవస్థ ఇప్పటికి కొనసాగుతోంది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య గవర్నర్ వ్యవస్థ వారధిలా ఉండాలనే ఉద్దేశంతో దీనిని కొనసాగిస్తున్నారు. కానీ ఇదే గవర్నర్ వ్యవస్థను ఆసరా చేసుకుని కేంద్ర ప్రభుత్వాలు, రాష్ట్రాలపై ఆధిపత్యం చేలాయించిన సందర్భాలున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఓ బిల్లును ఆమోదించినప్పుడు స్వప్తత కోరే ఆధికారం గవర్నర్కు ఉంది. అయినా ఆ బీఎస్ ఆమ్యు చేపే ఔదికారం రాపు ప్రభుత్వానిది.

ఆయన తె బల్లును అమలు చన అధికారం రౌష్ట్ర ప్రభుత్వానిది. దేశంలో గవర్నర్కు ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు మధ్య వివాదాలు కొత్తమీ కాదు. చాలా రాష్ట్రాల్లో గతంలో ఇలాంటి వివాదాలు తారాస్థాయికి వెళ్లాయి. మొన్స్ట్రిటార్ము ఫిలీలో అరవింద్ కేజ్రీవాల్ వర్స్‌ను అక్కడి గవర్నర్ మధ్య వివాదం గతంలో నిత్యకత్యంలా మారింది. అసలు గవర్నర్ పదవి అనేది ఫెడరల్ వ్యవస్థలో ప్రధాన పాత్ర పోషించాల్సిన బాధ్యతాయుతమైన స్థానం. అయితే ఇక్కడ బాధాకరమైన విషయమేమంటే రాష్ట్రాల్లో ప్రత్యర్థి పార్టీ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు, కేరండులోని అధికార పార్టీకి అనుకూలంగా ఉన్న గవర్నర్లు ప్రభుత్వ విధానాలను అడ్డుకోవడం వంటి అరోపణలు ఎదురవుతున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో సుప్రీం కోర్టు ఇటీవల ఇచ్చిన తీర్పు ఒక చారిత్రాత్మకమైన నిర్దయంగా మిగిలింది. తమిళనాడు గవర్నర్ ఆర్.ఎన్. రవి వ్యవహారంపై ఇచ్చిన తీర్పులో, రాష్ట్ర శాసనసభలు ఆమోదించిన బిల్లులను గవర్నర్ తిరస్కరించినా, మళ్ళీ అనే బిల్లులు తిరిగి రెండోసారి ఆమోదించి పంపినప్పుడు వాటిని రాష్ట్రపతికి పంపకుండా తన వద్దే ఉంచుకోవడాన్ని కోర్టు తీర్పంగా తప్పుపట్టింది. ఇది ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థపై ప్రభావం చూపే అంశంగా ఉందని, గవర్నర్ తన పదవి ద్వారా స్వాతంత్ర్యాన్ని దెబ్బతీనే విధంగా వ్యవహారించోద్దని పోచ్చరించింది. అలాగే బిల్లులను ఆమోదించడంలో ఆలస్యం చేయకూడదని, మూడు నెలల వ్యవధిలోనే నిర్దయం తీసుకోవాలని కోర్టు సూచించింది. అలాగే వైన్ ఛాన్సులర్లు, ఇతర విద్యా వ్యవస్థ సంబంధిత నియామకాల్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్దయాలపై జాప్యం చేయకూడదన్న సూచన కూడా ఈ తీర్పులో ఉంది. అయితే ఇది కేవలం తమిళనాడు గవర్నర్ విషయంలోనే కాకుండా, దేశవ్యాప్తంగా అన్ని రాష్ట్రాలకు ఈ తీర్పు మార్గదర్శకంగా విశ్లేషణగారేది నొఱ్ఱులిస్టులు ఐలిషిటీలు స్కూల్స్ కోర్సుల లీవు

నలుస్తురదనద న్యాయినవువుల తెఱ్పులూ యింది. నుట్రాక బ్లూ ఇచ్చున తీర్పుతో కేంద్ర, రాష్ట్ర సంబంధాల్లో స్పృష్టత తీసుకురావడంతో పాటు, ఫైడరల్ వ్యవస్థను మరింత బలపరిచే దిగశగా ఉన్నది. కాబట్టి ఇప్పటికైనా గవర్నర్ వ్యవహారశైలి మారకపోతే, ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థపై ప్రజల్లో నమ్మకం దిగజారే ప్రమాదం ఉంది. గవర్నర్ ఒక స్నేహితుడిగా, మార్గదర్శకుడిగా, రాజ్యంగ ప్రమాణాలను గౌరవించే వ్యక్తిగా ఉండాలన్నది ఈ తీర్పు ద్వారా వెల్లడిన సందేశం. ఈ గవర్నర్ వివాదమనేది మన తెలుగు నేలను కూడా గతంలో ఆవహించిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. ఉమ్మడి ఎపి, రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలకు సంబంధించి ఇప్పటి వరకు వసిచేసిన గవర్నర్లలో అత్యంత వివాదాస్పదుడు రావ్వులార్. 1984లో ఎన్టి రామారావు ప్రభుత్వాన్ని అప్రజాస్వామికంగా రద్దు చేసి నాదెండ్ర భాస్కరరావును ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగా అనుమతించిన గవర్నర్గా ఆయన చరిత్రలో నిలిచారు. ఆనాటి కాంగ్రెస్ సారథ్యంలో ఇందిరా గాంధీ అయినా, నేడు బిజపి సారథ్యంలో నరేంద్ర మోడి అయినా కేంద్రంలో ప్రభుత్వం మారిన ప్రతీసారి రాష్ట్రాల్లో తమ ఇష్టానుసారంగా గవర్నర్లను మార్చే చర్చల వల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు గవర్నర్ వ్యవస్థ ఇబ్బందికరంగా మారింది. దాని పర్యవసానంగానే నేడు గవర్నర్లు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఏజెంట్లుగా వ్యవహారిస్తా బిజపియేతర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను ఇబ్బందులకు గురి చేసునారు.

ఎక్ జీవనాసులు తెగిసట్టే

జమ్మాకుర్కీలోని పాల్గొం ఉగ్రదాడికి చిమ్మిన రక్తవుట్టేలు ప్రతీకారంగా పాకిస్థాన్ జీవనాడులపై భారత్ తేరుకోలేదెబ్బుకొణ్ణింది. అదే సింధూ జలాల ఒప్పుండాన్ని (ఆండన్ వాటిటీ) సస్పెన్డ చేయడం. గతంలో ప్యాకిటో 1965, 1971, కార్బోన్ రుద్ధాలు, సైనిక ఘర్షణలు జరిగిన ఉద్దిక్త పరిస్థితుల్లో కూనానుల జలాల సరఫరాలో పాకిస్థాన్కు ఎలాంటి ఇబ్బందు రాకుండా ఉండాలనే ఉండేరంతోనే ఈ ఒప్పుండం రద్దు కాకుండా భారత్ సహనం పవించింది. కానీ ఈపారి పాకిస్థాన్ ప్రేరపిణ్డి ఉగ్రతోడ్జ్ ఘాతుకానికి అభమూసుభమూ తెలియని పర్యావరుకు నెత్తుడిమయ్యగులో నేల కూలడం భారత్కు సహనం నశించి రక్తమరిగి ఈ ప్రతీకార రచ్చ తీసుకుంది. ప్రవంచంలోనే అతి తక్కు నీటివనరులున్న దేశాల్లో పాకిస్థాన్ ఒకటి. ఈ దేశానికి సింధీజిలలే ప్రథాన నీటివనరు. వ్యవసాయంపై ఆధారపడిన దేశంలో ఈ నదీ జలాలను కేవలం పంచాంగ మాత్రమే వినియోగించుకుంటోంది. బలూచిస్థాన్, ఖైబర్ ఘబ్బుంబాహ్, సింప్రాంతాలు అతి తక్కువ నీటి వనరులు కలిగిన ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. భారత్ సుమచి ఆ దేశానికి ప్రవహించే ఈ నది జలాల విషయంలో మన కేంద్ర ప్రభుత్వం కలిన నిర్మయం తీసుకుండి పాకిస్థాన్ ఎడారిగా మారడం భాయం. టిబెట్ సుమచి ప్రవహించే సింధు నదిపై భారత్, పాకిస్థాన్, అఫ్స్థానిస్థాన్, చైనా దేశాల ముఖ్యమైన వివాదం ఉంది. 1947లో భారత్, పాక్ విడిపోయినప్పుడీ, వివాదం తగ్గిపోయింది. దీంతే పాకిస్థాన్కు గుణపాలం చెప్పుడానికి 1948లో పాకిస్థాన్కు భారత్ నీటి సరఫరా నిలిపిచేసింది. దీంతే పాక్ విజ్ఞాన మేరకు లక్ష్యాజ్ఞమయితి చూరత파తో ప్రపంచ బ్యాంకు 1945లో నదీజిలల ఒప్పుండాన్ని తడిబ్బింది. అయితే సింధూనది జలాలు 1960 సెప్టెంబర్ 19లో అప్పటి భారత ప్రధాని జవహర్లలోనిప్పుడూ, పాక్ అధ్యక్షుడు అయుంబాన్ మధ్య ప్రపంచ బ్యాంకు మధ్యపరిత్వ్యాంలో చారిత్రక ఒప్పుండం కలిరింది. ఈ ఒప్పుండం ప్రకారం సింధూ ఉపనదుల్లో భారత్కు తూర్పు వైపుగా ప్రవహించిన నదులు బియాన్, రావి, స్క్రైంలపై నియంత్రణ ఉంటుంది. అలా సింధు ఉపనదుల్లో విశ్విమదిగా ప్రవహించే సింధు, చీనాబ్, జీల్ నదులపై పాకిస్థాన్కు నియంత్రణ ఉంటుంది. ఇవి కాకుండా బియాన్, స్క్రైం జలాలు కూడా వెలుతుంటాయి భారత్ ఈ నదుల్లో ప్రవహించే నీటిని పాకికు చేరేలా వాడుకోవలంటుంది. జలవిద్యుత్ ఉత్పత్తి వంటి వాటికి మాత్రమే వినియోగించాలి. ఒప్పుండం ప్రకారం పశ్చిమ వైపు నదులనుండు స్వదేశీ అవసరాల కోసం నీటిని వినియోగించుకునే హక్కు భారత్కు ఉంది. అయితే నిల్వచేసే సామర్థ్యం లేకపోవడంతో చట్ట ప్రకారం తనీటి వాటాను భారత్ వినియోగించుకోలేకపోతోంది. 3.6 మిలియన్ ఎకరాల అడుగుల వరకు భారత్ నీటి నిల్వ సామర్థ్య

నదుల జలాల నుంచి 80% పాక్ వ్యవసాయానికి వినియోగిస్తేంది.
 దాదాపు 16 లక్షల హెక్టార్లు సాగవుతున్నాయి. ఏటా 154.3
 మిలియన్ ఎకరాల అడుగుల (ఎమ్మెలఫ్) సాగసీరు సిందూ బేసిన్
 నుంచే లభిస్తేంది. అప్పార భద్రతకు ఇదంతో కీలకం. జీలమ్ నదిపై
 నిర్మించిన మంగల డ్యూమ్ నుంచి పాకిస్థాన్కు ఏటా 8 శాతం
 విద్యుత్ ఉత్పత్తి లభిస్తేంది. సింధూ నదిపై నిర్మించిన తర్వైల డ్యూమ్
 నుంచి 16% విద్యుత్ లభిస్తేంది. ఇప్పుడు ఒప్పందం ఆగిపోతే
 24% జలవిద్యుత్పై వ్యక్తిరేక ప్రాహపం పడుతుంది. ఒప్పందం
 ప్రకారం లభించిన నీటిని నిల్వచేసుకునే సామర్థం పాకిస్థాన్కు
 లేకపోవడంతో మంగల, తర్వైల డ్యూమ్లు కేవలం 14.4 ఎమ్మెలఫ్
 నీటిని మాత్రమే నిల్వచేసుకోగలుగుతున్నాయి. పాకిస్థాన్ జిడిపిలో
 25% ఈ నదుల నుంచే లభిస్తేంది. గోధుమ, వరి, చెరకు, పత్రి
 తదితర ముఖ్యమైన పంటలకు ఈ జిడిపి మద్దతు లభిస్తేంది. భారత్
 నిర్ణయం వల్ల పాకిస్థాన్లో అప్పార ఉత్పత్తి దెబ్బుతింటుంది. కొన్ని
 లక్షల మండికి ఆప్పార భద్రత లేకుండా పోతుం ది. నగరాలకు తాగు
 నీటి సరఫరా లోపించి ప్రజల్లో అలజడి ఏర్పడుతుంది. విద్యుత్
 ఉత్పత్తి దెబ్బుతిని గృహపలకు, పరికమలకు తగినంత విద్యుత్ సరభా
 కాకపోవచ్చు. ప్రజలు చేసిన అప్పులు తీర్చలేక, నిరుద్యోగం పెరిగి,
 గ్రామీణ ప్రాంతాలనుంచి వలసలు ఎక్కువయ్యే పరిశీలి
 ఏర్పడుతుంది.

శ్రీ వెంకటాగు సుమిత్రలు

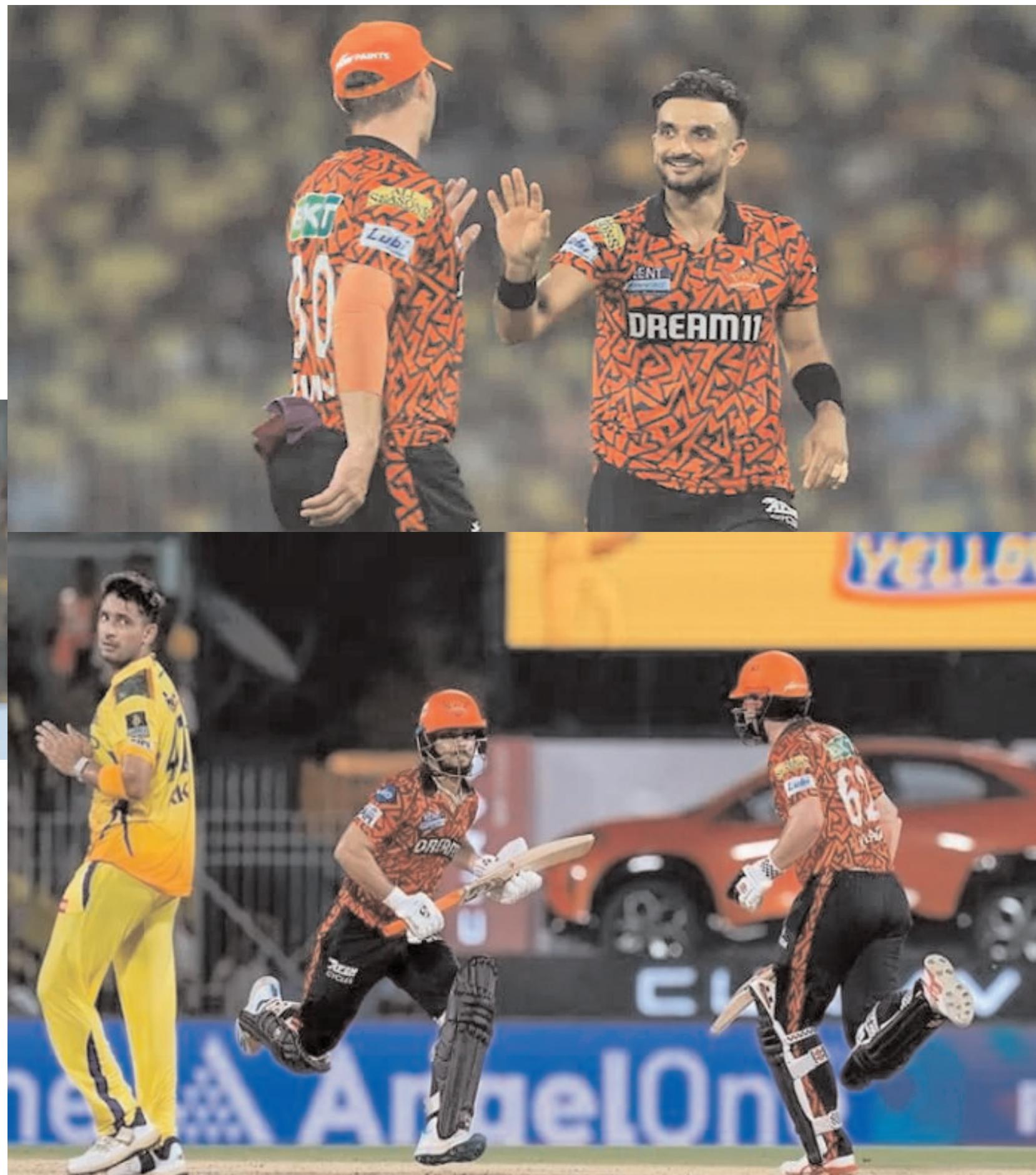
జమునక్కిరోని పహల్సాం ఉగ్రదాడికి చిమ్మిన రక్తపుట్టేరు
ప్రతీకారంగా పాకిస్థాన్ జీవాడులపై భారత తెరుకోలేని దెబ్కుల్లో
అదే సింధూ జలాల ఒప్పండాన్ని (ఆండస్ వాటర్ ట్రీటీ) సస్య
చేయడం, గతంలో పాకిస్థే 1965, 1971, కార్బ్రిం యుద్ధాలు, కై
ఘర్షణలు జరిగిన ఉద్దక్త పరిష్కితుల్లో కూడా నదుల జలాల సరఫర
పాకిస్థాన్ కు ఎలాంటి ఇబ్బందులు రాకుండా ఉండాలనే ఉడ్చవే
ఈ ఒప్పండం రద్దు కాకుండా భారత్ సహనం వహించింది.
ఈసారి పాకిస్థాన్ ప్రేరితిత ఉగ్రతోడ్జ్ ఘాతకునికి అభమూపభ
తెలియని పర్యాటకుల నెత్తుడిమదుగులో నేల కూలడం భార
సహనం నశించి రక్తం పురిగి ఈ ప్రతీకార చర్య తీసుకు
ప్రపంచంలోనే అతి తక్కువ సిటివనరులున్న దేశాల్లో పాకిస్థాన్ ఒ
ఈ దేశానికి సింధూ నదీజలాలే ప్రధాన నీటివనరు. వ్యవసాయ
ఆధారపడిన ఈ చేశంలో ఈ నదీ జలాలను కేవలం పంజాబ్ మార్
వినియోగించుకుంటోది.

బలూచిస్తాన్, హిమాల్య ఖమ్మంఖా, సింధ్ ప్రాంతాలు అతి తక్కు వస్తానికి ప్రవహించే ఈ నది జలాల విషయంలో మన కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంటే పాకిస్తాన్ ఎదారిగా మార్కెట్ ఖాయిం. దీచెట్ నుంచి ప్రవహించే ఈ సింధు నదిపై భారత్, పాకిస్తాన్ అప్పాలిస్తాన్, తేనా దేశాల మధ్య వివాదం ఉంది. 1947లో భారత్ పాక్ విధిపోయినప్పటికీ, వివాదం తగ్గిపోదు. దీంతో పాకిస్తాన్ గుణపారం చెప్పడానికి 1948లోనే పాకిస్తాన్కు భారత్ సింధు నిలిపివేసింది. దీంతో పాక్ విజ్ఞప్తి మేరకు వక్ర్యాంగమితి తొరు ప్రవంచ బ్యాంకు 1954లో ఈ నదిజలాల ఒప్పందాన్ని కుద్దిస్తి. అయితే సింధూనది జలాలపై 1960 సెప్టెంబర్ 19లో అప్పటి భారత్ ప్రాంతికి ఇవర్కోర్టులు కొన్సెస్ కొర్టు, లోధువార్కోర్టు, కొర్టులు విషయంలో నిర్ణయించారు.

ప్రపంచ బ్యాంకు మధ్యవ్రిత్తిస్థంలో చారిత్రక ఒప్పందం కుదిరింది. ఈ ఒప్పందం ప్రకారం సింధూ ఉపనదుల్లో భారతీకు తూర్పు వైపుగా ప్రవహించే నదులు బియాన్, రావి, సత్యాగ్రహ లెపై నియంత్రణ ఉంటుంది. అలాగే సింధూ ఉపనదుల్లో పశ్చిమదిశక్షణ ప్రవహించే సింధు, చీనార్, జీలం నదులపై పాకిస్తాన్ నియంత్రణ ఉంటుంది.జపి కాకుండా బియాన్, సత్యాగ్రహ జలాలు కూడా వెళుతుంటాయి. భారత ఈ నదుల్లో ప్రవహించే నీటిని పాక్కు చేరేలా వాటకోపలని ఉంటుంది. జలవిద్యుత్తు ఉత్పత్తి వంటి వాటికి మాత్రమే వినియోగించాలి. ఒప్పందం ప్రకారం వశ్శమ వైపు నదులనుంచి స్వదేశీ అవసరాల కోసం నీటిని వినియోగించుకునే హక్కు భారతీకు ఉంది. అయితే నిల్వచేసే సొమర్థం లేకపోవడంతో చట్టు ప్రకారం తన నీటి వాటాను భారత్ దిని కె-1 కు వేరే కె-2 కు వేరే.

3.6 మిలియన్ ఎకరాల అడుగుల వరకు భారత్ నీటి నిల్వ సాపుద్ధరం ఉంటుంది. అలాగే 20,000 మొగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తికి అవకాశం ఉన్నా కేవలం 3482 మొగావాట్ల విద్యుత్ నే భారత్ ఉత్పత్తి చేయగలుగుతోంది. ఈ నేపర్ఫూంలో ఈ ఒప్పందం వల్ల భారత్ కన్నా పాకిస్తాన్కి ఎక్కువ ప్రయోజనం కలిగిందనే వాదన వచ్చింది. 2016 ఉన్న ఉగ్రాడి తరువాత భారత్ ప్రధాని నరేంద్ర మోహన్ రక్తం నీరు కలిసి ప్రవర్హంచేపు' అని తీవ్ర ఆందోళనతో భావచేగుం చెందడం గమనార్థం. ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న నాలీకి, ఇప్పటికి పరిస్థితులు పూర్తిగా మారిపోయాయని, అందువల్ల అప్పణి ఒప్పందాన్ని పునస్సమీక్షించాలని భారత్ పట్టబడతోంది. ఈ మేరకు నోటీసులు జారీ చేసినా పాక్ సుంచి ఎలాంటి స్వందనులు రావడం లేదు. ఇప్పుడు ఒప్పందం నిలిపివేతకు భారత్ నీర్మాయించడం పాకిస్తాన్కు రాసురాను తీవ్ర కష్టపూలు తప్పవు. ఇకకై కేంద్ర ప్రభుత్వం తనకు నచ్చినట్టు ఇగ్రాధానా తీవ్రకుట్టుగుర్తి తీఱి, శీర్షక్క గాలి వీర్యాక్ స్టోర్ నగీ నిర్మించిన మగల డ్యూమ్ సుంచి పాకిస్తాన్కు ఎటూ 8 శతం పిద్యుత్తి ఉత్పత్తి లభిస్తోంది. సింధూ నదిపై నిర్మించిన తర్వాల డ్యూమ్ సుంచి 16% విద్యుత్ లభిస్తోంది. ఇప్పుడు ఒప్పందం ఆగిపోతే 24% జలవిద్యుత్తోపై వ్యతిరేక ప్రభావం పడుతుంది. ఒప్పందం ప్రకారం లభించిన నీటిని నిల్వచేసుకునే సాపుద్ధరం పాకిస్తాన్క లేకపోవడతో మంగలా, తర్వాలా డ్యూమ్లు కేవలం 14.4 ఎమ్మెట్ నీటిని మాత్రమే నిల్వచేసుకోగలుగుతున్నాయి. పాకిస్తాన్ జిడిపిలో 25% ఈ సదుల సుంచే లభిస్తోంది. గోధుమ, వరి, చెరకు, పత్రి తిడితర ముఖ్యమైన పంటలకు ఈ జిడిపి మద్దతు లభిస్తోంది. భారత్ నీర్జయం వల్ల పాకిస్తాన్లో ఆహార ఉత్పత్తి దెబ్బతింటుంది. కొన్ని లక్షల మందికి ఆహారభద్రత లేకుండా పోతుం ది. నగరాలకు తాగు నీటి సరఫరా లోపించి ప్రజల్లో అలజడి ఏర్పడుతుంది. విద్యుత్ ఉత్పత్తి దెబ్బతిని గృహాలకు, పరిశ్రమలకు తగినంత విద్యుత్ సరఫరా కాకపోవచ్చ. ప్రజలు చేసిన అప్పులు తీర్చులేక, నిరుద్యోగం పెరిగి, గ్రామీణ పోంచాలుగుపై వీచిన నిర్వాసనాల్ని

చన్నపె హైదరాబాద్ మన విజయం

చెప్పు: వరుసగా రెండు ఓటముల తర్వాత ఐపీల్-18లో సన్డ్రెజ్స్ హైదరాబాద్ (ఎన్‌ఆర్‌పాచ్) కిరిగి విజయాల బాట పట్టింది. పేఱప్పు రేసులో నిలవాలంచే తప్పక గెలవాల్సిన మ్యాట్లో బంతితో పాట బ్యాట్లోనూ నిలవిగ్గా రాశించిన సన్డ్రెజ్స్. చెప్పు సూపర్ కింగ్స్ (ఎస్‌ఎస్‌కే)సు 5 వికెట్లు తేడాతో ఓడించి తస్జిల్ మూడో విజయాన్ని నమోదుచేసింది. చెప్పుకో చెప్పు సన్డ్రెజ్స్కు ఇది తొలి విజయం కావడం విశేషం. లో స్నేహిగ్ మ్యాట్లో సిఎస్కే నీరేశించిన 155 పరుగుల చేధనను ఆ జట్లు.. 18.4 ఓవర్లలో 5 వికెట్లు కోల్పోయి పూర్తి చేసింది. ఇప్పాన్ కిపన్ (34 బంతుల్లో 44, 5 ఫోర్ము, 1 సిక్కు), కమిందు మెండిన్ (22 బంతుల్లో 32 నాటాట్, 3 ఫోర్ము) రాంచించారు.

మొదట హైదరాబాద్ బొలర్లు కట్టడి చేయడంతో చెప్పు. 19.5 ఓవర్లలో 154 పరుగులకే అలోట్ అయింది. హర్షల్ పట్టెల్ (4/28), పాట కమిన్ (2/21), జయదేవ ఉన్డుక్ (2/21) ఆటిథ్ జట్లును భారీ స్నేహి చేయకుండా అడ్డకున్నారు. ఈ సీజన్లో చెప్పుకి తోలి మ్యాట్ అడుతను దెవాల్ ప్రైవెన్ (25 బంతుల్లో 42, 1 ఫోర్ము, 4 సిక్కులు), అయికే మాత్ర (19 బంతుల్లో 30, 6 ఫోర్ము) సిఎస్కేను అయికున్నారు. ఈ సీజన్లో చెప్పుకి ఇది ఆటిన 9 మ్యాట్లకు గాను ఏడో ఓటిమి. ఈ ఫలితంతో పేఱప్పు రేసు నుంచి ఆ జట్లు అధికారికంగా నిర్ణయించినప్పుడే.

స్నేహి చేధనలో హైదరాబాద్ ఇన్‌పుంస్ కూడా చెప్పు మారిగానే సాగింది. ఖాలీల్ రెండో బంతికే ప్రమాదకర అభిష్క శర్పను శైల్ చేసి సిఎస్కేకు తోలి ప్రేక్షించాడు. నాలుగు బొండరీలతో కుదురుకున్నట్టే కనిపించిన ఇంప్యాక్ట్ ప్లేయర్ ప్రావిన్ హెడ్ (19).. అస్ట్రో అరో ఓవర్లో టీటోల్ అయి మట్లి నిరాశరించాడు. నాలుగో స్టోనాకి ప్రమోట్ అయిన క్లాసీస్ (7)ను జడ్జు భోల్ కోల్పించాడు. అయితే ఈ స్టోనాకిలో తొలి మ్యాట్ సెంచరీ తర్వాత వరుసగా విఫలమైన ఇప్పాన్.. చెప్పుతో పోరులో మ్యాత్రం బధ్యతాయితంగా ఆడాడు. రెండో వికెట్కు పూర్తీగా 37 పరుగులు, మూడో వికెట్కు అనికెట్తో 36 రట్సు జత చేసి కీలక భాగస్థిమ్యాలు నెలకొల్చాడు. తన త్రైలిక్ భిన్నగా అడిన ఇప్పాన్.. అర్థశతకానికి సమిపిస్తున్న కమంలో నూర్ అప్పాద్ పరుగున ఓవర్లలో ఎన్‌ఆర్‌పాచ్కు రెండు పోకులచాడు. 12వ ఓవర్లో 44 పరుగుల వ్యక్తిగత స్నేహి పద్ధతి ఇప్పాన్న పెట్టి చేసిన అతడు.. మరుసలి ఓవర్లో అనికెట్సు పెవిలియన్కు పంచి చెప్పులో గెలుపు అశలు రేపాడు. కానీ మెండిన్, నితీక్ రెడ్డి (19 నాటాట్). ఎలాంటి సంచలనాలకూ కావిపుండూ లాంఘనాన్ని పూర్తి చేశాడు.

ఈ సీజన్లో బ్యాటీంగ్ బెఫల్లులో తెలిపోతున్న సిఎస్కే.. హైదరాబాద్తో మ్యాట్లోనూ దానినే వాసాగించింది. ఇన్‌పుంగ్ తోలి బంతికి వికెట్ కోల్పోయిన ఆ జట్లు.. పదుతూ లేస్సు నామమాత్రపు సోర్కు నాధించింది. చెప్పుకి తస్జిల్ మూడుతో అటుకూడు బ్రెవిన్. ఇటివేలే ఆ జట్లకు ఎంద్రీ ఇచ్చిన అయిక ఇట్టర్ పర్మాల్డనిపించారు. ఈ మ్యాట్లో మళ్ళీ

ధోనీ (6) విపలపువగా అభర్లో దీపక్ పూడా (22) కీలక పరుగులు జతచేశాడు. స్టోన్కు సహకరించే చెప్పాక్ పిచ్చు ఎన్‌ఆర్‌పాచ్ పేసర్లు ఎకంగా 9 వికెట్లు పడగొట్టడం విశేషం. అదిగాక ఈ సీజన్లో ఒక జట్లును అలోట్ చేయడం హైదరాబాద్కు ఇదే ప్రథమం. ఈ మ్యాట్తో ధోనీ తన సుదీర్ఘ కెరీర్లో మరొ ప్లేలురాయిని చేరుకున్నాడు. లీ20లలో అయిక్ మాత్రం ఆత్మవిశ్వాసంతో బ్యాటీంగ్ చేశాడు. బొండరీతో పరుగుల వేటను ప్రారంభించిన ఈ మహరాట్ కుర్రాడు.. కమిన్, ఉన్డుక్కు భోలీంగీలో బ్యాక్ టు బ్యాక్ బొండరీలు రాబట్టాడు. కానీ కమిన్.. ఆరో ఓవర్లో అయితున్న బోల్ చేయడంతో చెప్పు కప్పోల్లో చిక్కుకుంది. ఈ కమంలో టీటోలోకి వచ్చిన ప్రైవెన్.. జడ్జెం (21)తో కలిసి కొర్కెస్టాప్ వికెట్లు పత్తనాన్ని అప్పుకున్నాడు. అయితే మెండిన్.. పదో ఓవర్లో అయ్యుతున్న బంతితో జడ్జును టీటోల్ చేసిన అతడు.. 17 బంతుల్లో 17 పరుగులే చేసిన ప్రైవెన్.. మెండిన్ 12వ ఓవర్లో జాలు విదిల్చాడు. తన త్రైల్ మార్క్ పాట అయిన పోలుకు సిక్కులో పాటు మరో రెండు సిక్కులు దంపటంతో చెప్పు సోర్కు 100 దాలీంది. కానీ హర్షల్ మరుసలి ఓవర్లో లాగాక్ పద్ధతి మెండిన్ కళ్ళునెడిరె డైవిన్ క్యాట్లో బ్రెవిన్ ఇస్టిన్గ్ ముగిసింది. శివమ్ దూబే (12),

ధోనీ (6) విపలపువగా అభర్లో దీపక్ పూడా (22) కీలక పరుగులు జతచేశాడు. స్టోన్కు సహకరించే చెప్పాక్ పిచ్చు ఎన్‌ఆర్‌పాచ్ పేసర్లు ఎకంగా 9 వికెట్లు పడగొట్టడం విశేషం. అదిగాక ఈ సీజన్లో ఒక జట్లును అలోట్ చేయడం హైదరాబాద్కు ఇదే ప్రథమం. ఈ మ్యాట్తో ధోనీ తన సుదీర్ఘ కెరీర్లో మరొ ప్లేలురాయిని చేరుకున్నాడు. లీ20లలో అయిక్ మాత్రం ఆత్మవిశ్వాసంతో బ్యాటీంగ్ చేశాడు. బొండరీతో పరుగుల వేటను ప్రారంభించిన ఈ మహరాట్ కుర్రాడు.. కమిన్, ఉన్డుక్కు భోలీంగీలో బ్యాక్ టు బ్యాక్ బొండరీలు రాబట్టాడు. కానీ కమిన్.. ఆరో ఓవర్లో అయితున్న బోల్ చేయడంతో చెప్పు కప్పోల్లో చిక్కుకుంది. ఈ కమంలో టీటోలోకి వచ్చిన ప్రైవెన్.. జడ్జెం (21)తో కలిసి కొర్కెస్టాప్ వికెట్లు పత్తనాన్ని అప్పుకున్నాడు. అయితే మెండిన్.. పదో ఓవర్లో అయ్యుతున్న బంతితో జడ్జును టీటోల్ చేసిన అతడు.. 17 బంతుల్లో 17 పరుగులే చేసిన ప్రైవెన్.. మెండిన్ 12వ ఓవర్లో జాలు విదిల్చాడు. తన త్రైల్ మార్క్ పాట అయిన పోలుకు సిక్కులో పాటు మరో రెండు సిక్కులు దంపటంతో చెప్పు సోర్కు 100 దాలీంది. కానీ హర్షల్ మరుసలి ఓవర్లో లాగాక్ పద్ధతి మెండిన్ కళ్ళునెడిరె డైవిన్ క్యాట్లో బ్రెవిన్ ఇస్టిన్గ్ ముగిసింది. శివమ్ దూబే (12),

ధోనీ (6) విపలపువగా అభర్లో దీపక్ పూడా (22) కీలక పరుగులు జతచేశాడు. స్టోన్కు సహకరించే చెప్పాక్ పిచ్చు ఎన్‌ఆర్‌పాచ్ పేసర్లు ఎకంగా 9 వికెట్లు పడగొట్టడం విశేషం. అదిగాక ఈ సీజన్లో ఒక జట్లును అలోట్ చేయడం హైదరాబాద్కు ఇదే ప్రథమం. ఈ మ్యాట్తో ధోనీ తన సుదీర్ఘ కెరీర్లో మరొ ప్లేలురాయిని చేరుకున్నాడు. లీ20లలో అయిక్ మాత్రం ఆత్మవిశ్వాసంతో బ్యాటీంగ్ చేశాడు. బొండరీతో పరుగుల వేటను ప్రారంభించిన ఈ మహరాట్ కుర్రాడు.. కమిన్, ఉన్డుక్కు భోలీంగీలో బ్యాక్ టు బ్యాక్ బొండరీలు రాబట్టాడు. కానీ కమిన్.. ఆరో ఓవర్లో అయితున్న బోల్ చేయడంతో చెప్పు

రైతుకు లభ్యక ఇగుబడికి సూచనలు!

ದೇಶಂಲೋ ದಾರಾಪು 80 ಶಾತಾನಿಕಿ ಪೈಗಾ ಚಿನ್ನು ಸನ್ನುಕಾರು ರೈತುಲೆ ಉನ್ನಾಯಿ. ಪೀರಿಕಿ ಪಂಟಲ ಬೀಮಾ, ಮಾರ್ಕೆಲೀನ್‌ಗೆ ಸದುಪಾಯಾಲು, ಮಧ್ಯದು ಧರಲು, ರಾಯಿ ತೀಲ ವಂಬಿ ವಿಪರ್ಯಾಸ್‌ಲೋ ಸರೈನ ಸಹಾರಂ ಅಂದಡಂ ಲೇದು. ಅನೇಕ ಸಂವತ್ಸರಾ ಲುಗಾ ಭಾಮಿ, ನೀರು ವಂಬಿ ಸಹಜ ವಸರುಲನು ನಿರ್ವಹಣ್ಣಂ ಚೇಶಾಂ. ದೀನಿವಲ್ಲ ವಾಟೀ ಪೈಗಾ ಭತ್ತಿಡಿ ಪೆರಿಗಿ, ವಂಟ ದಿಗುಬಳ್ಳು ಹೃಷಿಗಾ ವದಿಪೊತ್ತನ್ನಾಯಿ. ಮನು ಅನುಸರಿಸ್ತುವುದು ಸೂತನ ವಿಧಾನಾಲು ಸಹಜ ವಸರುಲನು ತತ್ತ್ವವು ವಿನಿಯೋಗಿಂ ಚುಕುಂಬಾ.. ಸೂತನ ಪರಿಜ್ಞಾನಂ, ಪದ್ಧತುಲು, ರಕಾಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ್ವಾರೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿ ಸಾರಿಂದಾಯಿ. ವ್ಯವಸಾಯಂಲೋ ರೈತುಲು ಸುಸ್ಥಿರಾಭಿಪ್ರಾಯದ್ವಾರೆ ಸಾಧಿಂಚಾಲಂಬಿ ಅಭಿರಮನು ರುತುವನಾಲು, ಮಾರ್ಕೆಲ್ ಸಮಸ್ಯೆಲನು ಎದುರ್ಕೊನ್ನೇಲಾ ಸಂಸ್ಥಾಗತಪ್ರೇನ ವಿಧಾನಾಲು ರೂಪಾಂದಿಂದಾಯಿ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಲ್ಲೋ, ವಿಸ್ತರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಲ್ಲೋ, ಸಹಾರ ಸಂಘಾಲ್ಲೋ ಚಿನ್ನು; ಸನ್ನುಕಾರು ರೈತುಲನು ನಿರ್ವಹಣ್ಣಂ ಚೇಯಕುಂಡಾ ಕೃಷಿಚೇನ್ನೇ ವ್ಯವಸಾಯಂಲೋ ಸುಸ್ಥಿರಾಭಿಪ್ರಾಯದ್ವಾರೆ ಸಾರ್ಥಕಪುರುತುಂದಿ. ತಾತ್ಯಾಲಿಕಂಗಾ ವಚೇ ಸಂಕ್ಷೇಪಾಳಾಲನು ತಳ್ಳುಕೊನಿ ಕರವು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲ್ಲೋ ಕೂಡಾ ರೈತುಲು ಆದಾಯಾನ್ನಿ ಗಡಿಂಬೇಲಾ ವಿಧಾನಾಲು ಉಂಡಾಲಿ. ದೇಶ ವ್ಯವಸಾಯರಂಗಂಲೋ ಕಾವಾಲಿನಂತ ಮಾನವ, ಸಾರ್ಕೆತಿಕ ವಸರುಲುನ್ನಾಯಿ. ಅಯಂತೆ ಪ್ರಜಾಳಿಕಾ ವೇತುಲು ದೀರ್ಘಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಅವಕಾಶಾಲಗಾ ಮಾರ್ಪಡಂಲೋ ನಿರ್ವಹಣ್ಣಂ ಚೇಶಾರು. ರಂದೋ ಪಂಚವರ್ತ ಪ್ರಜಾಳಿಕ ನಂಬಿ ಸೇದ್ಯಾನಿಕಿ ಕೇಟಾಯಂಪುಲು ತಗ್ಗಿ ಬಾರು. ಪಟ್ಟಣ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲ ಚೆಕಗಾ ಅವರ್ದಧಾನ್ಯಾಲನು ಪಂಪಿಣಿಚೇನೆ ವಸರು ಗಾನೇ ವ್ಯವಸಾಯರಂಗಾನ್ನಿ ಚೂತಾರು. ದೀನಿತೋನೇ ಪ್ರಜಾಪಾಲಿಕೆ

వ్యవస్థ వచ్చింది. ఆపోరథాన్యాల సేకరణ, ధరల విధానంతో త్రైతులు తాము పండించిన ధాన్యం రవాణాలో ఆంక్షలు విధించారు. మారుతున్న పరిశీతులకు అనుగు ఇంగా ప్రభుత్వాల తీరు మారకపోవడంతో వ్యవసాయరంగంలో ఎన్నో నమ స్యులు తలత్తుతున్నాయి.

అధిక ఉత్పత్తి ఫల్గులు: సుస్థిర సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఆచరణలో స్వర్న పరిశోధన, అభివృద్ధి లేకపోవడం. స్నానిక పరిశీతులకు అనుగుణంగా సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అభివృద్ధి పరచ కపోవడం. వ్యవసాయ విస్తరణ వ్యవస్థ పూర్తిగా విఫలమవ్వడం. ఎవరువులపైన రాయితీ అసంబధంగా ఉండటం. కాంప్లెక్సు ఎరువులు, పురుగుమందుల ధరల విధానంపై నియంత్రణ లేక పోవడం. విచక్షణారపితంగా పురుగుమందులు, ఎరువులు వాడటం వల్ల పెట్టుబడి ఖర్చులు భారీగా పెరగడం. పంట ఉత్సవరకతలు తక్కువగా ఉండటం..

త్రైతుకోచ్చే వాటా స్వల్పం: వినియోగదారుడు చెల్లించే దానిలో త్రైతులకు వచ్చేది చాలా తక్కువగా ఉంటుంది. సింహాభాగం దళారులకే వెళుతోంది.

దీనికి కారణాలు: త్రైతు ఆర్థిక పరిస్థితి బాగా లేకపోవడం. త్రైతు మార్కెట్లు లేకపోవడం. మార్కెట్ యార్గ్యూల్స్ నిల్వ సదుపాయాలు లేకపోవడం. స్వర్న సారధ్యం, అవగాహన లేపితో సహకార సంఘాలు విఫలమ య్యాయి.

సూచనలు: ఉత్పత్తి ఖర్చు తగ్గించి, ఉత్సవరకతను పెంచాలి. పెట్టుబడులు తగించాలి. వ్యవసాయం సుస్థిరంగా,

ఆచరణీయంగా, అనుకూలంగా ఉండాలి. ఈ దశలో పరిశేధనలు ఎక్కువగా జరగాలి. కైతుల్లో సమగ్ర సస్యరక్షణ (బి.పి.ఎం.) సమగ్ర పోపక యాజమాన్యంలో (బి.ఎం.ఎం.) అవగాహన కల్పించేందుకు పెద్దఫీట వేయాలి. పోలియో నిర్వాణసలో చేసేస్నుట్లుగా ప్రభుత్వం తీవ్రస్థాయిలో దీనిపై ప్రచారం చేయాలి. కైతులకు అవరమయ్యే విషయాలపైన ప్రభుత్వం విస్తృత ప్రచారం చేపట్టి వారు ఆచరించేలా ఒప్పించాలి. పరిశేధన సంస్థల్లో శాస్త్రవేత్తలు తమ ఇష్టానుసారంగా కాకుండా స్టానిక సమస్యల ప్రాచిపదికన పరిశేధనలు నిర్వహించాలి. ప్రభుత్వం యూరియా పైన రాయితీ తగ్గించాలి. లేదంటే దాని వాడకం. విపరీతంగా పెరిగి వాతావరణ, పర్యావరణ సమస్యలు తలెత్తుతాయి. లి హోనికర పురుగుమందులపైన ప్రభుత్వ నియంత్రణ ఉండాలి. అధిక పన్నులు విధిచి వీటి ఉత్పత్తి తగ్గేవిధంగా కట్టడి చేయాలి. అత్యవసర పరిశీతుల్లోనే కైతులు వీటిని వాడేలా చూడాలి. వ్యవసాయ విస్తువిద్యాలయాల్లో చదువులు కేవలం పట్టాల కోసమే కాకుండా స్పులకాలిక స్వయం ఉపాధి పరిక్రమలు నిర్వహించుకునేందుకు వీలుగా విద్యాప్రాణాలిక ఉండాలి. వ్యవసాయంలో సుస్థిర సాంకేతిక పరిజ్ఞానం తెలిసేవిధంగా ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున కైతులకు శైక్షణ కార్యక్రమాలు నిర్వహించాలి. ప్రస్తుత పరిస్థితిల్లో ఇది చాలా ముఖ్యం. ఉదాహరణకు పరిసాగు తీవ్రస్థాయిలో కైతులు ఎకరాకు 25-30 కిలోల విత్తనంతో పెంచిన నారు వాడుతున్నారు.

ఎంతాడు.. స్వల్ప అగుబడి

యానంగిల్ ఆరుతడి పంటలు పండించిన రైతులకు సిరుల వర్షం కురుస్తున్నది.

అన్నదాతలు తక్కువ సమయంలోనే ఎక్కువ లాభాలను ఆర్జిస్తున్నారు. వర్షాలు సమృద్ధిగా కురవడం.. చెరువులు, కుంటలు, కాలుపల్లీ పుష్టిలంగా నీరుండడంతో యాసంగిలో నిజాముబాద్ జిల్లా వాళ్తుంగా గత సీజన్ కన్నా 43 వేల ఎకరాల్లో పంటలు అధికంగా సాగయాయి. ఇందులో ఆరుతడి పంటలైన మక్కజొన్ జొన్న, శనగ పంటల సాగు విస్తృతం గత ఏడాబితో పోలిస్తే భారీగానే పెలగింది. ప్రభుత్వం రైతులను ప్రతి వానకాలం, యాసంగి సీజన్లో మొత్తానికి మొత్తం వర పంటనే వేయకుండా ఇతరత్రా వాణిజ్య, ఆరుతడి పంటలు వేసుకోవాలని వ్యవసాయాధికారుల ద్వారా అపగాపాన కల్పిస్తున్నది. అయితే కొంతమంది రైతులు వ్యవసాయాధికారుల సూచనలను పట్టించుకోకపోగా కొందరు రైతులు మాత్రం ఇతర పంటలు వేసి లాభాలను ఆర్జించారు. ఓంట్లో భాగంగానే ఈ సంవత్సరం యాసంగి పంటలో జొన్న, మక్కజొన్న వేసిన రైతులు వర పంటకు మించి

లాభాలు రావడంతో సంతోషం వ్యక్తం చేసున్నారు.

ଲୋକଙ୍କ ରାଜିତିକା ନିର୍ମାଣ ପ୍ରକାର ଯୁଦ୍ଧରେ ହାତିଲା.

ଲାଭାଳୁ ରାହଦଂତୀ ସଂତୋଷପିଂ ଖ୍ୟକ୍ତି ଚେଷ୍ଟନାୟରୁ.

జొన్నకు రూ. 5వేల మద్దతు ధర

ధర్మశాసనములోనీ ప్రేలారం, సల్గరిగి గ్రామాల్లోనీ టైతులు సుమారు 200 ఎకరాల మేర జొన్సు పంట వేశారు. టైతులు ప్రథానంగా జొన్సు విత్తనాలు అందించిన కంపెనీతోనే బైబ్యూక్ ఒప్పందం చేసుకున్నారు. దిగుబడి సైతం ఎకరాకు సుమారు 30 క్షీంటాళ్కు రావడంతో అన్నదాతలు హర్షం వుకుం చేసున్నారు.

జొన్న పంటతో అధిక లాభాలు

విత్తన కంపెనీలు కొనుగోలు చేస్తున్నాయి

ఎంతో మేలని రైతులు పూర్వం వ్యక్తం చేస్తున్నారు.
మక్కళశ్శుకు రూ.2,200 మద్దతు ధర
 ఈ యాసంగి పంటలో పరికి బదులు మక్కళశ్శుకు పంటలు వేసిన రైతులు సెతం అడిక లాభాలను ఆరించారు. మండలంలో సుమారు 350 వకరాల మేర మక్కళశ్శుకు పంటను వేయగా ప్రభుత్వం ప్రకటించిన రూ.1960ల మద్దతు ధర కన్నా ఎవుళగానే వెచ్చిచి ప్రివేట్ వ్యాపారులు కొనగోలు చేశారు. గడువుల్లి 35 గడువుల్లి 10 సీఎస్ఎస్ దిశగుల్లి క్రొండి.

ప్రత్యేమ్యాయింగా జొన్సు పంటను వేశాను. ఎకరం 12 గుంటల భూమిలో జిల్లా కేంద్రానికి చెందిన ప్రైవేట్ కంపనీలో బైబ్యూక్ ఒకప్పందం కింద విత్తనాలు కొనగోలు చేసి పంట వేశాను. మొత్తంగా 38.40 క్షీంటాక్ష దిగుబడి వచ్చింది. క్షీంటాలకు రూ.5 వేల పైచిలుకు చెల్లించి కంపనీ ప్రతిష్ఠిథులు పంటను కొనగోలు చేశారు. దీంతో ఈ సంవత్సరం జొన్సు పంటను వేసినందుకు చాలా సంతోషపంగా ఉంది. ఇదే విషయాన్ని ఇతర కెసులకు తెచ్చి కెంద్రానే ఉన్నాడు.

చెశారు. ఎకరానికి 35 నుంచి 40 క్రూ
మక్కజొన్కు మొదట రూ. 2,100

క్వింటాలుకు మద్దతు ధరను చెల్లించి వ

వరకి బలులు మక్కళాన్ని పంట వేసినందుకు దిగుబడి బాగా వచ్చి మద్దతు ధర సైతం బాగా రావడంతో ఖర్చులు పోసు నాలుగు రాత్మ మిగిలాయని దేశులూ ఆనందం వ్యక్త కేంద్రం

పట్టుపురుగులలో నీకే నున్నపుకట్టు శిగం ఎలా వస్తుంది..!

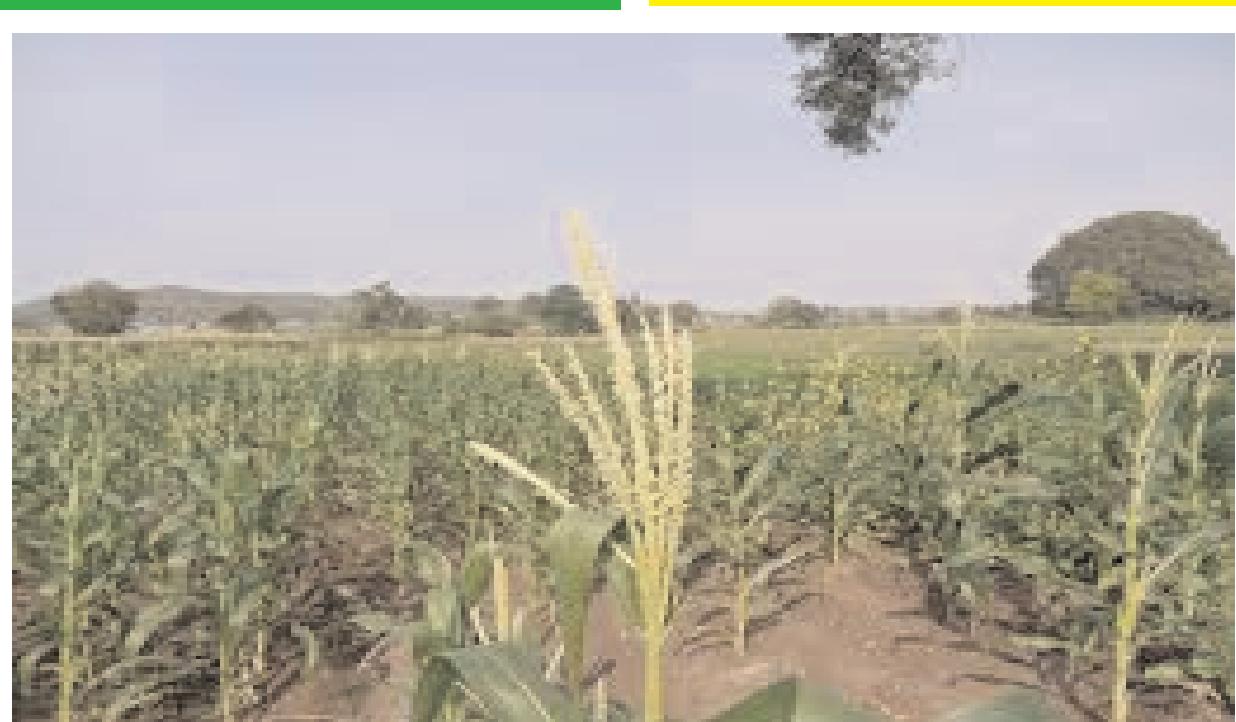

వర్షాకాలం, చలికాలాల్లో పట్టపురుగుల పెంపకంలో సున్నపుకట్టు రోగం ఎక్కువ నష్టాన్ని కలుగజేస్తుంది. ఈ సంవత్సరం కొన్ని ప్రాంతాలలో మంచి వర్షాలు కురిసి, గాలిలో తేమ పెరిగినందున ఈ రోగం పట్టు పురుగులకు ఎక్కువగా సోకేండుకు ఆస్రాదముంది. అందుపల్లి వర్షాకాలం, చలికాలంలో పురుగులు ఈ రోగ బూరిన పడకుండ అవగాహన కలి, తగిన ముందు జాగ్రత.

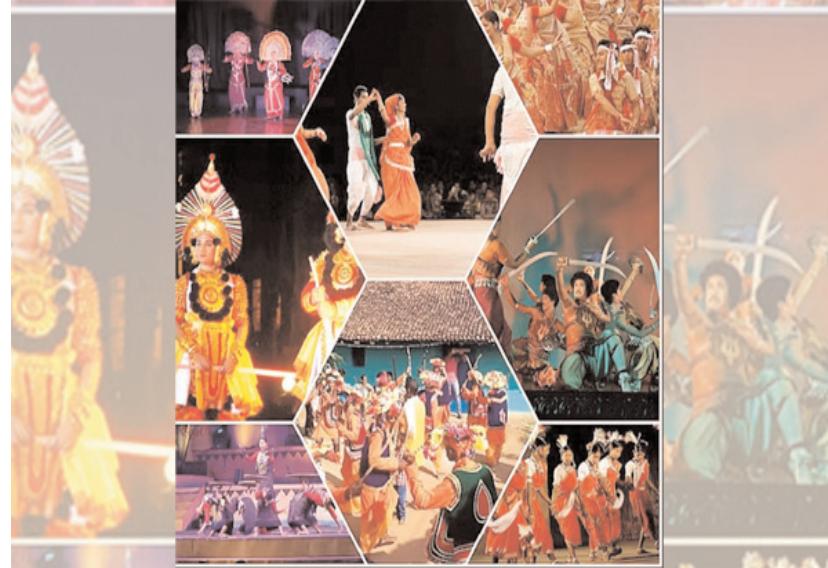
వర్షులు పొట్టించాలి : సున్నంకట్టు రోగం ఎలా సోకుతుంది? పట్టు పురుగులు సున్నంకట్టు రోగం బావిరియా బాసియూనా అనే శిలీండ్రం వల్ల సోకుతుంది. ఇది అంటువాయిది. రోగశ్రుష్ట పురుగులు ఆరోగ్యపంతమైన పురుగుల దేహానికి తగిలినా అంటుకున్నా ఈ రోగం సోకుతుంది. ఈ రోగం పట్టుపురుగు లకే కాక మయ్యిరే, ఇతర తోటల్ఫోన్స్ కిటకాలకూ సోకుతుంది. రోగ లక్ష్యాలాలు: ఈ రోగం సోకిన పట్టుపురుగులు మొదట మెత్తబడి చనిపోతాయి. చనిపోయిన పురుగులు దేహం నెపుడిగా గట్టిపడి, దేహం నుంచి శిలీంద్రజాలం బయల్పికి చొచ్చుకొని వచ్చి దేహమంతా తెల్లనిసుద్దముక్కపలే మారుతుంది. పురుగులు మొదట గోధుమరంగులో గ్రూప్ పట్టు కూడిన హింక రంగులోకి మారుతాయి. ఈ రంగు ఒకరకమైన బ్యాక్టీరియా (సెప్రిషియా మార్కిసెన్స్) వల్ల వచ్చుంది. తరువాత క్రమంగా కొన్ని వల్ల శిలీంద్రజాలం దేహమంతా కప్పి చెలువ ఆ. ఈ తెల్లని సుద్దముక్కపలే మారుతుంది.

రోగవ్యాప్తి: రోగ వ్యాప్తికి మూలాదారం రోగిగ్రస్త పురుగులు, ఇతర కీళకాలైన ఆకు చుట్టు పురుగు ఎరగొం గళి పురుగులు మొదలైనవి. ఈ రోగ గ్రస్త పురుగులలై ఉన్న అసంఖ్యాత జ్ఞాత్ర శిలీంద్ర కొనిడియాలు తేలికగా, గాలి ద్వారా వ్యాప్తి చెందుతాయి. కొనిడియాల్ పట్లేని రెతుల గ్రృఘ్నలోకి కూడా జివి వ్యాపిస్తుంటాయి. పురుగుల నిప్ప దశలో (ఆఫరి భ్యాక్టి దశలో) ఈ రోగం సోకితే, చిపో సెన్స్) ఒక పురుగు దేహం నుంచి కొన్న కోణ్ల శిలీంద్ర కొనిడియాలు వెలువడుతాయి. ప్రతి ఒక కొనిడియారోగాన్ని కలిగించే సామ ర్భాస్ని కలిగి ఉంటుంది. ఇతర కీళకాలునుంచి ఈ రోగం సోకకుండా పట్టుపురుగులను కాపాడాలి. దీనికోసం ముల్చరీ, ఇతర తోటలోని కీళకాలను నివారించాలి. పట్టుపురుగుల పడకల నుంచి రోగగ్రస్త పురుగులు చనిపోయి గట్టి ఏర్ప పడకముండే వాటిని తీసినేసే, వాటిపై శిలీంద్ర నాశక పొదులను చల్లి తరువాత కాల్చివేయాలి. రోగ గ్రస్త పురుగులను బయలు పడవేయాలి. మిష్రమం తయారీ: 2 శాతం కాప్టోన్ నుస్నపు పొడి, 2 పొళ్ళ కాప్టోన్ పొడిని 98 పొళ్ళ సుస్నపు పొడినందు (20 గ్రా. కాప్టోన్ ను 980 గ్రా. నుస్నపుపొ డిలో కలిపితే ఒక కిలో మిష్రమం తయారపుతుంది) బాగా కలపాలి. 2 శాతం డైఫేన్ ఎం-45 కెవాలిన్ మిష్రమం: 2 పొళ్ళ డైఫేన్ ఎం-45 పొడిని 98 పొళ్ళ కెవాలిన్ (20గ్రా. డైఫేన్ ఎం-45ను 980 గ్రా. కెవాలిన్ పొడితో కలిపితే ఒక కిలో మిష్రమం తయారపుతుంది) పొడి తో కలపాలి.

జీన్న మక్కజీన్నకు
దక్కతున్న మద్దతు ధర
వలకన్న ఆరుతడి పంటలే
మేలంటున్న రైతులు
ఆశాజనకంగా దిగుబడులు
పంటల సాగులో
ఆదర్శంగా నిలుస్తున్న
ధర్మాల్యి రైతులు
జీన్నకు రూ.5 వేలపైనే

ప్రజానంసుకులిన పెంపొండించే నాహింత్యం రావాలి

‘సంస్కృతి’ అంటే ఒక ఒక జాతి జీవన విధానం. ఇంద్రీఘులో సంస్కృతిని ‘కల్యార్మ’ అంటారు. కల్యార్మ (సంస్కృతి) లాటిన్ పదం కల్యార్మ లేదా కొల్యార్మ నుంచి వచ్చింది. దీని ఆర్థం ‘సాగు’. కోలరె అనే పదం ఆర్థం ‘పండించడం’ దీనిని బట్టి ఈ పదాలు వ్యవసాయం చేయడం నుంచి ఉద్భవించాయని తెలుస్తుంది. ఒక సమాజంలో ఉన్న పద్ధతులు, నిర్మాణాలు, వ్యవస్థలు ఆ సమాజం యొక్క సంస్కృతిని సూచిస్తాయి. మధ్య యుగాల్లో సంస్కృతి అంటే భూమిని సాగు చేసే విధానం. పునరుళ్ళవేస్తుమంలో ‘పండించిన’ మనిషి వికాసంగా మారింది. అవి సాహిత్యం, లితిల కళలకు సంబంధించినదిగా మారింది. 19వ శతాబ్దిలో, సంస్కృతిలో మంచి, మర్యాదలు, ఆచారాలు కలిశాయి. ఇప్పుడు సంస్కృతిలో విలపలు, సమ్మకాలు, భాష, సమాచార వ్యవస్థలు కూడా వచ్చి చేరాయి. సంస్కృత దైనమిక్కగా ఉంటుంది. అంటే సంస్కృతిలో అంశాలు రూపొంతరం చెందుతాయని అర్థం. అవి ఇతర సంస్కృతుల ప్రభావానికి లోనుపుతాయి కూడా. సంస్కృత భాషలో ‘సంస్కృతి’ అంటే ‘సంస్కరణ చెందిన విషయం’ అని ఆర్థం. సంస్కరణకు అర్థం చెడులీ ఎంతో కొండ తగ్గించడం. ఆచారాలలో జరుగుతన్న చెడు పద్ధతులను కొండ మంచి మార్పు చేయాలని భావించేవారు సంస్కరులు. ల్యిటిన్కు చెందిన ఎడ్వర్స్ టైలర్ ప్రకారం సమాజంలో మానవులు అలవర్పుకున్న జ్ఞానమూ నమ్మకాలూ, కళలు, నితులు, చట్టలు, ఆచారాలు, అలవాట్లు, సైపుణ్యం అవకాశం - ఈ విషయాలన్నిటినీ కలుపుకుని, ఆ సమాజం సంస్కృతిగా నిర్వచించారు. టైలర్ ర్యాష్టిలో సమాజం ‘మూల సమాజం’ కాదు. మర్పథేదాల సంగతి అతనికి తెలియదు. యునెస్కో ప్రకారం ఒక సమాజానికి లేదా సమాఖ్యానికి చెందిన ప్రత్యేకమైన ఆద్యాత్మిక, లౌకిక, వైజ్ఞానిక, భావోద్యోస అంశాలు ఆ సమాజపు సంస్కృతి అవుతాయి. ఒక సమాజం చేసిన, వాడిన పరికరాలు, నిర్మించిన కట్టడాలు, వారి సంగీతం, కళ, ఆహారం, శిల్పం చిత్రం, నాటకం, నాట్యం, సినిమా - ఇలా సమాజపు జీవన విధానం ఆ సమాజపు సంస్కృతి అంటాం. ఒక సమాజంలో ఉన్న వస్తు వినియోగం సంపన్నత, జూపడ వ్యవహారాలు కూడా సంస్కృతిగా భావింపబడతాయి వస్తువుల వినియోగమే కారుండా ఆనాటి ఉత్పత్తి విధానం, వాటిని గురించిన దృక్పథం, సమాజంలో ఆ వస్తువులలోపాటు పెనవేసుకొని పోయిన సంబంధాలు, ఆచారాలు కూడా సంస్కృతి లోనివే. కనుక కళలు, విజ్ఞానం సైతికత కూడా సంస్కృతి కిందకు వస్తాయి. ప్రపంచికరణలో

భారతీయ సంస్కృతి శరవేగంగా మార్పులు చెందుతోంది. ఏ జాతి సంస్కృతి అయినా ... దేని విశిష్టత డానిదే. కొండరు తమకు నచ్చిన కొన్ని అంశాలను ప్రమాణంగా పెట్టుకొని ఒక సంస్కృతి కంబే మరొక సంస్కృతి గొప్పదని తీర్మానిస్తుంటారు. ఇది సరెన దృక్పథం కాదు. కవి బూలగంగాభర తిలక్ అన్నట్టు - ‘యుగయుగానికి స్వభావం మారుతుంది/ అగుపించిని ప్రభావాలక్క లొంగుతుంది/ ఏ దేశ సంస్కృతి అయినా ఏమాడూ కాదొక సీరిబిందువు / సైపు నదీనదాలు అప్పశ్యంగా కలిసిన అంతస్సంధువు’. ఉత్పత్తికమం, ఉత్పత్తి

నాయన ఎప్పుడు లేచిండో
దంతావధానం కానిచ్చాడు

నులక మంచం గడిసినెకు ఆంచాట.
నాగిలి నాయన భుజం మీద ఎక్కి కూరు
తలకి తలపాగా వేకువ పిట్టకు శ్రీరామ
రాళ్ళు రష్ణలు ముళ్ళ కంపలు ఎదురైనా
తొక్కుకు పోతున్నాడు.

గాయూలైన రక్కం కారుతున్నా
బాధ మెలిపెదుతున్నా

అడుగుల సహాయి ఆగదు
చేసుగట్టు మీద పాదం మాపేవరకు.

బురద పూల కోసం
చెమట చక్కల సేద్యం చేస్తాడు

వెన్నెముక అరిగే వరకు
పాటు పడతాడు.

విల్లు విరిచిన బాణం తానౌతాడు
చీడవీడలు ఆరికడతాడు

పసిడి రాసులు
కళ్ళ చూడాలి అనుకుంటాడు.

అతివ్యస్థి అనూప్యస్థి రక్కులు
పిలవని పేరంటాలు

నాయన పాలిట రాక్షస పుండ్ల.
యుద్ధ క్షేత్రంలో గెలిచినా

మద్దతు ధర దొరకదు
అప్పుల ఊబిలో

కూరుకపోక తప్పదంలూ

వృష్ణాయం ఎక్కించవ మానడంలా.

భూమిని మాటాడనివ్వు...

మనమింకా బతికే వున్నామా ?
 ఇదేదో భేతాళని
 భుజనస వేలాడే రాజు ప్రశ్న కాదు
 వాడనలు ముగిసిన వేళ
 వాడొక్క మాటలో పుల్ స్నాప్
 పెట్టేనే వేళ
 అటూ ఇటూగా నరిపెట్టుకుంబే
 నువ్వు నేనూ కోల్పోయేదమీ లేదు
 వాడి తలపాక్క మొన ముందు
 వారి మానం భిద్రమైన వేళ
 కోర్చుల ముందు
 నగంగా నిలబడిన
 తల్లులను పంచించిన
 నీ న్యాయం
 నీకు వైతిక విజయమా?
 కోల్పోయిన మానానికి
 కళ్ళు లేని న్యాయం
 ధర కుటుండా?
 తాను రుజువు చేయలేని
 అ పదముగ్గురినీ
 వాకసవ్చిలో నిలబడితే
 న్యాయమేదో బిగ్గరగా
 వినబడేది కడా?
 పదారేళ్ళ నీ విచారణకు
 తమ కొంగు చివర
 కటుకును డమడి బిళ్ళ

యాస్థభావిల సమయం వ్యక్తమం

କୌରାଦୟ ଲାନୁ ପାଇଁ ଏହାମୁ ଲାଭନ ମୁକ୍ତିଯୁଗରୁଷ୍ଣୁ.

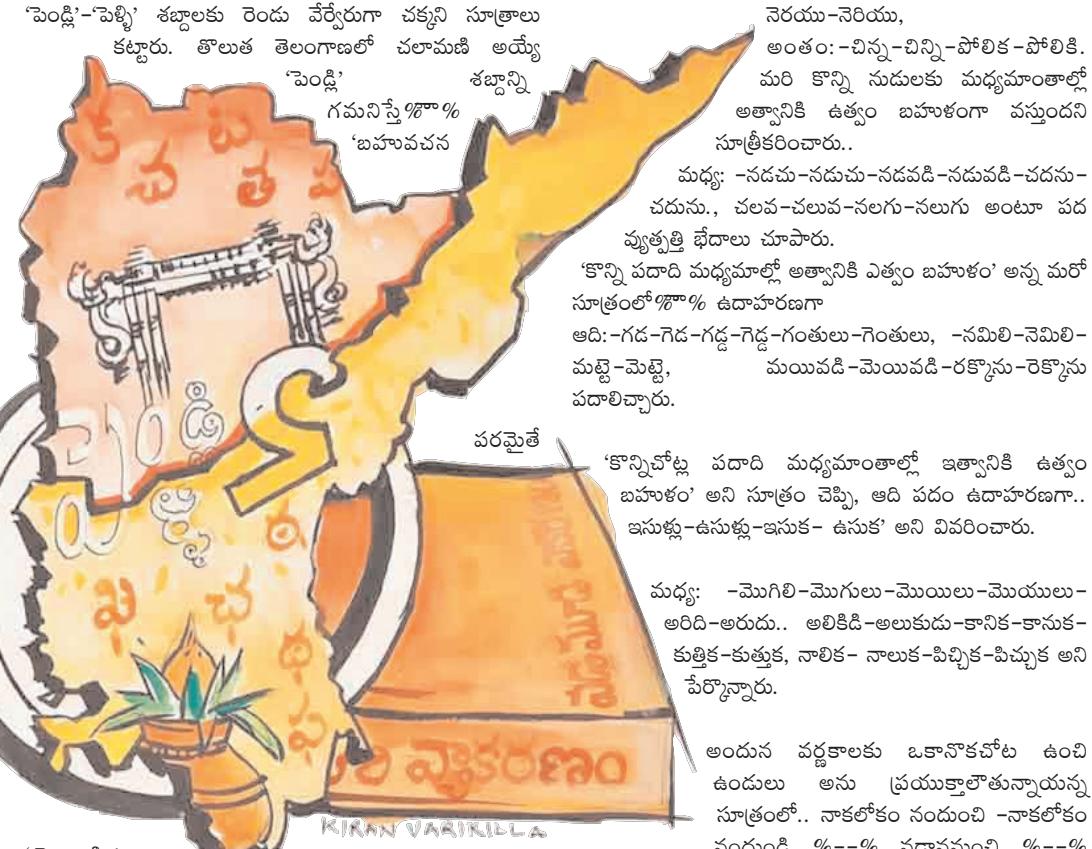
దీర్ఘ విల్క పెట్టి ఉన్న వ్యాకరణాలకు సరైన ప్రవారచే యనీలు కుండా, విలువ తగ్గేలా అడ్డ పదుతుండవచ్చు. వాట్రమలను సమాజంపై రుద్దే ప్రయత్నమూ చేయవచ్చు. ఇకుయుక్కలు పన్నెవారు 'వ్యాకరణం' రాయబోయి విఫలమైనవాడండలని ఆధునిక అంగ వ్యాకరణ వేత్త ప్రొఫెసర్ హెచ్లా కౌళించారు.

ఈ పరదేశీయదు మన మధ్యలోకి వచ్చి తన అనుభవాల గుదిగుచ్చి చెప్పగా.. ఎందరికి జ్ఞానోదయం కలిగిందన్న ప్రశ్నార్థకమే! కానీ, మన తెలుగు గడ్డ మీద ఇదే వాస్తవం నాలు దశాబ్దాలుగా జరుగుతున్నా నేటికే మన విశ్లేషకులు సరి స్పందించకపోవడం ఎంత దారుణం?

నిజమైన విద్యాంసుని దార్శనికత అన్ని కాలాల్లోనూ, విప్రతి పరిస్థితుల్లోనూ చెక్కుదేరక నిలిచి ఉంటుంది. దీన్నే 'అమోఘుమ 'అచంద్రార్థం' అని మన పెద్దలంటారు. అలాంటే అమోఘుమై 'వ్యావహారిక భాషా వ్యాకరణాన్ని శేషుచ్చి వ్యాయ మహాధృక్ దాక్ష పష్టమూడి గోపాల కృష్ణయ్య ఎంతో దార్శనికతతో తెలు జాతికోసం రచించారు. ఇప్పుడు యాసా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు వేరైన తెలంగాణ, అంట రాష్ట్రాల్లోని తెలుగు భాష చది విద్యార్థులకు ఎంతో ఉపయుక్తంగా ఉంటుందన్నది అతిశయ్యాక్తి కాదు! పష్టమూడి గోపాలకృష్ణయ్య తన 28వ ఏట అంటే 1956-57 మధ్యకాలంలో ఉమ్మడి ఏపీలోని 23 జిల్లాల్లోనూ తిరిగి, యాన భాషలన్నిటినీ జ్ఞానంగా అర్థయనం చేశారు. 1474 వాడుక భాష సూత్రాల తో వ్యాకరణ గ్రంథం రచించారు. ఈ గ్రంథంలో పది (1.సంజ్ఞ పరిచేధం, 2.సంధి పరిచేధం, 3.శబ్ద పరిచేధం, 4.కారక పరిచేధం, 5.సమాస పరిచేధం, 6.తర్దిత పరిచేధం, 7.క్రియాపరిచేధం, 8.క్షదంత పరిచేధం, 9.వాక్యపరిచేధం, 10.ప్రకీర్ణక పరిచేధ దం) సూత్రాలను విపులికరించారు. విశేషమేం టీ వక్క మాజ విధి చేత పదశబ్ద విభజన చేసి అనేక తెలంగాణ, అంట పదాలకు సూత్రాలు రచించారు. ఇదే ఆయన విశేష కృషికి శార్యాణమైంది.

వాడుక భాషా వ్యాకరణ గ్రంథంలోని సూత్రాలను కొన్నింటి ఇక్కడ విపులీకరించాల్సి ఉన్నది. మన ఉభయ తెలుగు రాష్ట్రాల్లోను చలామణిలో ఉన్నది 'రాజు శబ్దం', 'సంఖ్య పరిచేధ ప్రకారం 'దంత్యయుక్తం రాజు శబ్దం' అని వడమూడి వాస్తవికితంచి.. రాజు శబ్దం సంప్రతి నమమే అయి ఇకారాంతం కాకపోయినా దానికి పరంలో బహువచన లేకపోయినా దంత్యయుక్తంగా కనిపిస్తున్నదని తాప్తర్యమిచ్చారు ఉదాహరణగా 'రాజు-రాజులు-రాజును-రాజు చేత-రాజుకు అన్న శబ్దాలిచ్చారు. ఇలాంటి అన్యభాషా పదాలెన్నో మన భాషల్లో లీనషైపోవడం వల్ల ప్రామాణికత ప్రాధాన్యాలు తగ్గి అవకాశాలేదు.

వస్తుంది' అని సూత్రం చెప్పారు. ఇందల్ని నవలా $\% - \%$ నపల
-నేజా - నేజ -లకోరీ -లకోరీ - తేజీ -- తేజీ' మొదలైనవి
నవలాదులుగా విపులీకరించారు ఆయన.
'ఆనికి 'క' కారానికి దిల్పుంచు విభాగ' అన్న సూత్రాల్లోక్కు 'ఆనికి-
అనిక్కి' అంటూ వడ్డమూడి ఉభయ యాసా శబ్దాలకూ సమపీరం
చూపారు.

‘ఎండీ’
శబ్దానికి బిందు

3

సూత్రికరించారు. పెండ్లిందులు %--% ఉత్పత్తిలో పెండింద్లు-
దాకు 'ఇ' దేశం బిందులోపం - పెండ్లిష్టు %--% పెండింద్లతో
%--% పెండ్లిష్టులో %--% పెండ్లింద్లలో %--% పెండ్లిష్టులో-
అని వివరచిచ్చారు.

ఆంధ్ర యాసలో పచే ‘పెళ్ళి’ శబ్దాన్ని తీసుకుం బే- ‘పెండ్లి డాకు ‘ళా’ దేశం విభాగ’ అని సూత్రికరించి, పెండ్లి-పెళ్ళి-‘లా’ దేవాప్సలో బిందులోపం నిష్టం-పెళ్ళిత్తుగా చూపారు. ఇక్కడ ప్రస్తుత పరిస్థితుల ప్రకారం ‘పెళ్ళిత్తు’ శబ్దం మాత్రం ఉధర్య కైకిల్పి ఉన్నాడు.

పోక్లెర్ మెడల్స్‌లైన్ భీయిం.. లాష్‌లైన్ చీఫ్, జ్యేష్ఠ
చీఫ్‌లను ఎప్సీవ్ స్ట్రోక్ శిబరంలో డాచిన పోక్.

పాక్లో మొదలైన భయం.. లప్పరే చీఫ్, జైష్ చీఫ్లను ఐవెన్సిక సైనిక శిబిరంలో దాచిన పాక్.

వంటి కార్బూక్టమాలను నిర్వహిస్తుంది. హాఫీజ్ సయ్యద్ అధ్వర్యంలో ఎవన్ ఈ సంస్థను పెంచి పోషిస్తోంది.

కారణంగానే అతను భారతదేశంలోని మొస్తు వాంబెడ్ ఉప్రవాయలు లిస్టు లో అగ్రస్థానంలో ఉన్నాడు. దీనంద్రు 1999లో ఇందియన్ ఎయిర్‌లైన్స్ ఫ్లైట్ 814 (%Xజ%814)ని ప్రైజ్‌క్ చేసి.. అజార్ ని విడిచిపెట్టాలని దిమాండ్ చేశారు. విమానసంస్థలోని ప్రయాణీకులను రక్షించేందుకు జరగిన ఒప్పుదం ప్రకారం అప్పబేటారత అధికారులు అజార్ ని విడుదల చేశారు.

దెబ్బకు దెబ్బ.. పహాల్చం మారణకాండ ఉరవాచి ఆసిధ్య ఏక ఇల్లు పేర్లివేత!

దెబ్బకు దెబ్బ.. పహల్సాం మరణకాండ ఉగ్రవాది ఆసిఫ్ హేక్ ఇల్లు పేల్చివేతున్నాడు.

పూర్వాల్మి ఉగ్రాది నేడుపులో జమ్ముక్శీర్లో శైన్యం సెన్ట్ అపరేషన్ చేపట్టారు. భద్రతా బలగాలు సుశుంఘం బిజీబెహరా, త్రాల్ ప్రాంతాల్లో కూచింగ్ చేస్తున్నారు. ఇందులో భాగంగా జమ్ముక్శీర్లో లోకల్ రరిస్ట్లు నివాసాలపై దాడి చేస్తున్నారు. ఉగ్రవాదులు నక్కి ఉన్నారన్న సమాచారంతో.. కుల్హార్ బాణిపూరాల్ రద్దున్ సెన్ట్ అపరేషన్ చేశారు. పూర్వాల్మి ఉగ్రాది నేడుపులో జమ్ముక్శీర్లో శైన్యం సెన్ట్ అపరేషన్ పుట్టారు. భద్రతా బలగాలు ప్రసుతం బిజీబెహరా, త్రాల్ ప్రాంతాల్లో కూచింగ్ చేస్తున్నారు. ఇందులో భాగంగా జమ్ముక్శీర్లో లోకల్ విరిస్ట్లు నివాసాలపై దాడి చేస్తున్నారు. ఉగ్రవాదులు నక్కి ఉన్నారన్న సమాచారంతో.. కుల్హార్ బాణిపూరాల్ రద్దున్ సెన్ట్ అపరేషన్ చేశారు. పూర్వాల్మి ఉగ్రాది నేడుపులో జమ్ముక్శీర్లో శైన్యం సెన్ట్ అపరేషన్ పుట్టారు. భద్రతా బలగాలు ప్రసుతం బిజీబెహరా, త్రాల్ ప్రాంతాల్లో కూచింగ్ చేస్తున్నారు. ఇందులో భాగంగా జమ్ముక్శీర్లో లోకల్ విరిస్ట్లు నివాసాలపై దాడి చేస్తున్నారు. జమ్ముక్శీర్లోని బందిపురా జిల్లాల్ కెంకాంటర్ చేశారు. ఉగ్రవాదులు నక్కి ఉన్నారన్న సమాచారంతో.. కుల్హార్ బాణిపూరాల్ కార్డ్ సెన్ట్ అపరేషన్ చేశారు. జమ్ము కాశీర్లోని పుల్వామా జిల్లాలోనీ ట్ర్యాల్ లోనీ యొంఘమా ప్రాంతంలో ఓ ఉగ్రవాదికాలి అంటిని పైన్యం గుర్తించింది. ఈ కణిక బాంచులతో ఉగ్రవాది అంటిని బలగాలు పేర్కొంటాయి. ఆ ఇల్లు ఆనిఫ్ పేక్ కే ఉగ్రవాదిదని అదికారులు గుర్తించారు ఏపిల్ 22 సపూర్వాల్మి లోయలో పర్యాటకులపై జరిపిన దాడిలో 3 మంది అమాయకుల ప్రాణాలను బలిగ్పు ఉగ్రమాకలో ఆనిఫ్ పేక్ సేరు తెరక్కిపుచ్చింది. దీంతో అతడిని సం ముఖ్య దర్శాపు జరుగుతుంది. సమాచారం ప్రకారం లప్పురే తేయిబా (%హామ%) స్థావికమాండర్కగా ఆనిఫ్ పేక్ ప్యాపారిస్టుస్టు తెలిసింది.

మరింతపెంచారు. దీనో ఎప్పుడూ రద్దిగా ఉండే పరాటక ప్రాంతంలో వీధులన్నీ నిర్మాయువుగా కనిపిస్తున్నాయి. పహలగామ్ ఉగ్రదాడిపై ప్రథాని మౌద్ద అత్యవసర నమ్మిక్క నిర్వహించారు. సౌదీ టూర్ మర్జులో తిరిగొచ్చిన ప్రథాని ఎయిర్పోర్టులోనే ఘటననుపై %చీఫ్సా% అజిల్ దోవల్ సుంచి వివరణ తీసుకున్నారు. కానేవట్టే భద్రతా వ్యవహారాల కేబిన్ కమిటీ ఫీఫీ అయి కీలక నిర్ణయం తిసుకోనుంది. పహలగామ్ దాకికి నెలిరోజుల ముందే ఉగ్రవాదులు సైవ్ వేశారు. ఈనెల 1 సుంచి 7 వరకు పహలగామ్లోనే కొన్ని పోటుల్లో రెక్కి కూడా నిర్వహించారు. నలుగురు ఉగ్రవాదులు రాదిలో పొల్చొస్తుల్లు అంచనా వేశారు. దాడి ఘటననుపై %చీఫ్సా% దూర్ఘత చేస్తోంది. పహలగామ్ నమ్మిపంటో నెంబర్ ప్లేట్ లేకుండా ఉన్నా షైక్ క్రింగ్ గుర్తించాయి భద్రతా బలగాలు. షైక్ మీద ఉగ్రవాదులు ప్రయాణించినట్టు అనుమానిస్తున్నారు. షైక్ ను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. ఉగ్రదాడితో.. జమూక కశీర్లో ప్రై అలర్ట్ ప్రకటించారు. అనుమానస్తు ప్రాంతాల్లో. క్షణంగా తనిఫీల్ నిర్వహిస్తున్నారు. ఆర్టీ %జాఫీ%, వాయునేన బలగాలు కూంబిగ్లో పాల్గొంటున్నాయి. ఉగ్రదాడిలో చనిపోయినవారి మృతదేహాలను విమానాల్లో తరలిస్తున్నారు. శవపేటికల్లో ప్ల్యాక్ చేసి తరలించేందుకు వర్చలు చేపట్టారు. ఉగ్రవాదుల కాల్పుల్లో ఇదరు తెలుగువారు చనిపోయారు. వారిని విశాఖకు చెందిన చంద్రహాళి, నెల్లురుకు చెందిన మధుసూదనగా గుర్తించారు. డెంబాలీను తరలించేందుకు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. మరోవైపు పహలగామ్లో హృదయవిదారక ఘటన బోటు చేసుకుంది. ఆర్టీ దుస్తుల్లో వచ్చి ఉగ్రవాదులు కాల్పులు జరుపడతో కాపాడటానికి వచ్చిన జవాస్తను చూసి భయపడుతున్నారు. తమను చంపాడుంటూ జవాస్తను వేడుకుంటున్న వీడియో వైరల్గా మారింది.

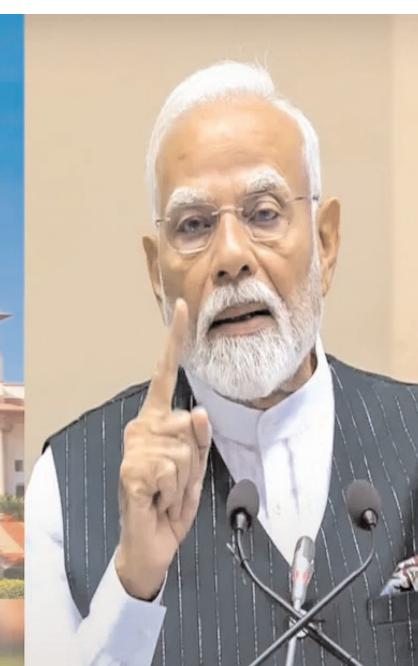
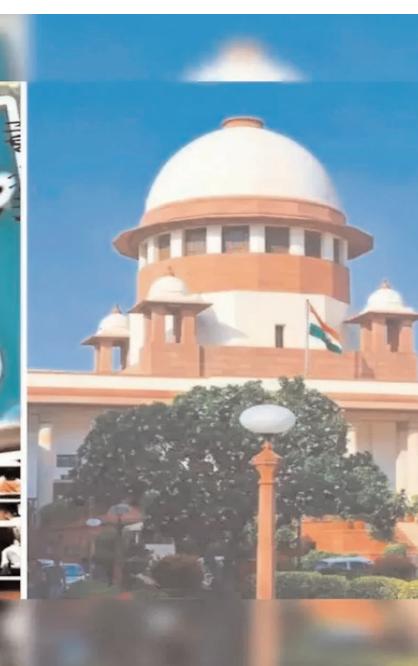
వక్క చట్టాన్ని సవాల్ చేస్తూ దాఖులైన పిటీషన్లు కొట్టేయండి! స్వీం కోర్టును కోలిన కెంద్రం

కేంద్ర ప్రభుత్వం వక్తు (సపరఱ) చట్టం 2025ను సవాలు చేస్తూ దాఖలైన పిటిషన్లకు కొంటు అభివిల్య దాఖలు చేసింది. చట్టం రాజ్యాంగిల్డమని, మత స్వీచ్ఛను హరించలేదని వాడిస్తూ, 20 లక్షల పొక్కార్డకు పైగా అదనపు వక్తు భూమి గురించి ప్రస్తావించింది. పోర్టమెంటరీ ప్యానెర్ సమగ్ర అర్థాయనం తర్వాతి సపరఱయి చేపట్టావని కేంద్రం తెలిపింది. %వక్తు (సపరఱ) చట్టం 2025ను సవాలు చేస్తూ

ఏలైన్ పిటిషన్స్కు కౌంటర్గ్ కో కేంద్ర ప్రభుత్వం సుప్రింకోర్ట్లో తన ప్రాథమిక అఫిడవిట్ దాఖలు చేసింది. ఉండులో వక్క చట్ట రాజ్యాంగ చెల్లుబాటును సహార్ చేస్తూ దాఖలు చేసిన పిటిషన్స్ కొట్టేయాలని కోరింది. వక్క చట్టంపై “బ్లాంకెట్ స్టే” ఉండదని పేర్కొంది. 1,332 పేజీల ప్రాథమిక కౌంటర్ అఫిడవిట్లో

ప్రభుత్వం విధానస్థ చట్టాన్ని సమర్పించింది. 2013 తర్వాత ఆశ్రమకరంగా 20 లక్షల హెక్టార్లకు గాగా(భవితంగా 20,92,072.536) వక్క భూమి అడవంగా ఉండని పేర్కొంది.మొఫల్ కౌనికి ముందు, స్వాతంత్ర్యానికి ముందు, స్వాతంత్ర్యం తర్వాత భారతదేశంలో స్పృష్టించబడిన మొత్తం వక్షల భూమి 18,29,163.896 ఎకరాలు అని అభివృద్ధి పేర్కొంది. ప్రైవేట్, ప్రభుత్వ అస్తులను ఆక్రమించడానికి మనుషుల్ని నిబంధనలను దుర్బిణియాగం చేసినట్లు అందులో పేర్కొంది. మైసారిడీ వ్యవహరాల మంత్రిత్వ శాఖ జాయింట్ సెక్టర్ రి పేర్కా సి పేక్ మొహిదీన్ ఈ అభివృద్ధి దాఖలు చేశారు. ఈ చర్చాన్ని సవాలు

శాంజు జాతులు నీకుటరు బాధ్యత నీ పిల్లల ను ఏ ముహూర్త ఆ తల్లిపై దాఖలు చెపు. ఆ తప్పన్న నవాబు స్తు దాఖలైన పిలీపస్సు మత స్తుచ్ఛ ప్రాథమిక హక్కులను సవరణలు హరించాయనే తప్పుడు ప్రాతిపదికన మందుకు సాగాయని అభిదచిత్తాలో కేంద్ర ప్రభుత్వం పేర్కొది. రాజ్యాంగంలోనే ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం శాసన సామర్థ్యం, ప్రాథమిక హక్కుల ఉంఘసు అధారంగా కోర్టు ఒక చట్టాన్ని నమ్మిజ్ఞించవచ్చని పేర్కొది. ప్రధాన రాజకీయ పార్టీల సభ్యులతో కూడిన పార్దుమెంటరీ ప్రోనెల ద్వారా చాలా నమగ్రహించిన విషయాలల్లో అధ్యయనం తర్వాత ఈ సవరణలు చేపట్టామని ప్రభుత్వం తెలిపింది. వక్క వంటి మతపరమైన దానధర్యాలు మతపరమైన స్వయంప్రతిపత్తిని అతిక్రమించకుండా, విశ్వాసులు, సమాజం ఆటిపై ఉంచిన నమ్మకాన్ని నిలబెట్టే విధంగా నిర్వహించబడుతున్నాయని నిర్ధారించడానికి పార్దుమెంటు తన

పరిధిలో వ్యవహారించింది అని అది
పేర్కొంది. ఈ చట్టం చెల్లుబాటు
అయ్యేనని, వట్టిల్డమైన శాసన
అధికారాన్ని వినియోగించడం
ఘతితంగా ఉండని కేంద్రం
పేర్కొంది. శాసనసభ అమలు చేసిన
శాసన పొలనును భద్రీ చేయడం
అమాదయోగ్యం కాదని అభిజవిటలో
పేర్కొంది. ఏట్రిల్ 17న
“వినియోగదారుడి ద్వారా వక్ష్య”తో
సహి వక్ష్య ఆస్తులను దీనోటిషై
చేయబోమని, మే 5 వరకు కేంద్ర
వక్ష్య కెస్విల్, బోర్డులకు ఎటువంటి
నియామకాలు చేయబోమని కేంద్రం
సుప్రింకోర్టుకు హమీ ఇచ్చింది.
మర్గంతర ఉత్తరవ్యాలు జారీ
చేయడంపై మే 5న ప్రధాన
న్యాయమార్తి సంజీవ ఖన్నా
నేతృత్వంలోని ధర్మాసునం ఈ
విషయాన్ని విచారించనుంది.